

საბა

საქართველოს კათოლიკეთა ყოველთვიური მაცნე

№ 9

სექტემბერი

2007

წმ. მარიამის ზეცადაღვანება
მიხეილ სურმაავას ხელდასხმა
წმ. ანტონი კლარეტის განსჯანი
წელიწადი სინოდის შემდეგ
პეტრე იბერი და არეოპაგიტია

სულიერება

თხუთმეტი წუთი წმიდა ძღვენთა წინაშე წმიდა ანტონი კლარეტის ფიქრები

მამა ანტონი მარია კლარეტმა (1807-1870), შემდგომში კუბის მთავარეპისკოპოსმა, დააარსა მარიამის უბიწო გულის ძეთა – კლარეტინების – მისიონერული საკრებულო.

უფლის სახელით დაწერილ ტექსტში წმ. ანტონი მარია კლარეტი იყენებს მიმართვას პირველი პირისაგან, რათა ყოველ ადამიანს დაეხმაროს იმის განცდაში, რომ იესო, რომელიც ევქარისტიაშია, სწორედ მას მიმართავს.

* * *

არ არის აუცილებელი, ბევრი იცოდე, რათა მე მომწონდე. მთავარია, გიყვარდე. მესაუბრე უბრალოდ, ისე, თითქოს შენს საუკეთესო მეგობარს ესაუბრები.

გსურს, მაღლი მთხოვო მისთვის, ვინც შენთვის ძვირფასია?

मितხარი, რა ჰქვია იმ ადამიანს, და წარმოთქვი შენი თხოვნა. მითხარი, რა შემიძლია მისთვის გავაკეთო. ითხოვე ბევრი! ითხოვე მორიდების გარეშე. მელაპარაკე უბრალოდ და პირდაპირ. ითხოვე საწყალობის, ვისთვისაც ნუგეშისცემა გსურს, ავადმყოფთა და ტანჯულთათვის, ვის დასახმარებლადაც ისწრაფვი, გზადაბნეულთათვის, რომელთა დაბრუნებაც ჭეშმარიტ გზაზე ასე ძლიერ გწადია. მითხარი თითოეულ მათგანზე თუნდაც მხოლოდ ერთი სიტყვა.

შენ თვითონაც ხომ გჭირდება მაღლი?

იყავი გულწრფელი, აღიარე, რომ შენ ზოგჯერ ამაყი, თავკერძა, მერყევი, დაუდევარი ხარ... და მთხოვე, დაგეხმარო ამ ყველაფერთან გამკლავებაში, მე ვხედავ ძალისხმევას, რომელსაც მიმართავ ნაკლთაგან თავის დასადწევად, ვხედავ შენს გულწრფელ სურვილს, იყო ჩემთან, და მე არ მიგატოვებ შენ. ნუ გრცხვენია! არის მრავალი წმიდანი, ვინც ზუსტად ისეთი შეცდომები დაუშვა, როგორიც შენ, მაგრამ ისინი მორჩილად ითხოვდნენ... და თანდათან თავი დააღწიეს საკუთარ ნაკლოვანებებს. უყოყმანოდ ითხოვე მაღლი ჯანმრთელობისა, საქმეთა წარმატებული დაწყებისა და დამთავრებისა. მე მოგცემ ყველაფერს, რაც დაგეხმარება, უფრო სრულყოფილი გახდე სიწმიდეში. და მსურს, რომ მე მთხოვო ყველაფერი ის, რაც გჭირდება. რა შემიძლია შენთვის გავაკეთო? რომ იცოდე, როგორ მინდა, დაგეხმარო!

მიამბე შენი გეგმების შესახებ

რაზე ფიქრობ? რისკენ ისწრაფი? რა გსურს? რა შემძლია გავაკეთო შენი ძმისთვის? დისთვის? მეგობრებისთვის? ოჯახისთვის? კოლეგებისთვის? მხარში ამომიდექი, გამოავლინე მოწმობა ჩემს შესახებ და სხვები იხილავენ ჩემს დიდებას. მაგალითად, გააკეთე რამე კარგი მეგობრებისათვის, ვინც ძალიან გიყვარს, მაგრამ რომლებიც ისე ცხოვრობენ, რომ მე არ მიცნობენ. მითხარი, რითაა მოცული შენი ფიქრები. რა გსურს ასე ძალიან? რას აკეთებ, რათა ამ მიზანს მიაღწიო? თუ რაიმე არ გამოგდის, გამიზიარე, და მე მოგეხმარები სირთულეთა გადალახვაში.

დამწუხრებული ხარ ან ცუდმა განწყობამ მოგიცვია?

დაწვრილებით მომიყევი ყველაფერი იმის შესახებ, რაც გაშფოთებს. რატომ ხარ ასეთი სევდიანი? ვინ გაგანაწყენა? გამიზიარე შენი დარდი. მე ნუგეშს გცემ და დაგლოცავ. მე გიჩვენებ სიყვარულისა და პატიების გზას. იქნებ გეშინია? გრძნობ სულიერ გადაღლას, მუდმივ მოწყენილობას, რომელიც გულს გტკენს და გიღრღნის? ენდე განჭვრეტის ჩემეულ უნარს! მე ყოველთვის შენს გვერდით ვარ, ყველაფერს ვხედავ, ყველაფერი მესმის და ერთი წამითაც კი არ მიგატოვებ. შენ გრძნობ, რომ ადამიანები, ვისაც ადრე უყვარდი, უეცრად დაგშორდნენ და მარტო დარჩი? ილოცე და მარტო აღარ იქნები!

გამიზიარე სიხარული!

გამიზიარე შენი სიხარული. მე შენი მეგობარი და მამა ვარ! მიამბე იმის შესახებ, რამაც გული დაგიმშვიდა ჩვენი ბოლო შეხვედრის შემდეგ, იმის შესახებ, რამაც გაგამხიარულა. გამიზიარე ის, რამაც გაგახარა: კარგი ახალი ამბავი, წერილი მეგობრისაგან; იქნებ სირთულე გადალახე, გაუმკლავდი მდგომარეობას, რომელიც გამოუვალი ჩანდა? მეც გავიხარებ შენთან ერთად და სიხარულს მოგიმრავლებ.

პირობა მომეცი, რომ მეტს აღარ სცოდავ

მე შენი გულის სიღრმეში ვკითხულობ. ადამიანთა შეყვანა შეცდომაში ადვილია, ღმრთისა კი – შეუძლებელი! ჩემს წინაშე გულწრფელი იყავი. მტკიცედ გადაწყვიტე აღარ დაჰყვე ცდუნებებს? უარი თქვა ცუდ ჩვევაზე? არ წაიკითხო წიგნები და ჟურნალები, რომლებიც აღვივებენ შენს წარმოსახვას, არ გქონდეს ურთიერთობა ადამიანთან, რომელიც შენი სულის სიმშვიდეს არღვევს? გადაწყვიტე, რომ მოთმინებითა და სიყვარულით მოეპყრო არაკეთილისმყოფელებს? მე ვხედავ შენს გულწრფელ სურვილს და მე დაგეხმარები შენ. დაუბრუნდი შენს ჩვეულებრივ საქმიანობას: სამსახურს, სწავლას, ოჯახს. მაგრამ ნუ დაივიწყებ იმ თხუთმეტ წუთს, რომელიც ერთად გავატარეთ. დაიცავი, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, დუმილი, თავმდაბლობა, შინაგანი გულისყური, მშვიდობა და სიყვარული გულში.

გიყვარდეს დედაჩემი, რომელიც დედაშენიცაა

და ისევ მომეახლე გულით, რომელიც სავსეა ჩემთვის თავდადებული კიდევ უფრო დიდი სიყვარულით. და მაშინ ყოველდღიურად ისევ პოვებ ჩემს გულში სიყვარულს, მშვიდობას, მადლსა და ნუგეშს.

კათოლიკე ეკლესია საქართველოში

წმიდა ქალწულის მარიამის ზეცად აღყვანების დღესასწაული

15 აგვისტო – უწმიდესი ქალწული მარიამის ზეცად აღყვანების დღე – თბილისის საკათედრო ტაძრის მრევლისათვის ორმაგად საზეიმო აღმოჩნდა.

სადღესასწაულო განწყობა სუფევდა ტაძარში, თეთრი და ვარდისფერი ყვავილები ამშვენებდა საკურთხეველს. იმ დღეს საკრებულო თავისი ტაძრის დღესასწაულს აღნიშნავდა...

სიხარულით იყო აღსავსე ახალგაზრდათა გულები, რომლებიც ზაფხულის ტრადიციულ შეხვედრაზე წეროვანიდან თბილისს ჩამოსულიყვნენ, რათა ერთად ეზეიმათ ეს დიდებული დღე...

იმ დღეს საქართველოს კათოლიკეები მოუთმენლად ელოდნენ კიდევ ერთ სასიხარული მოვლენას ეკლესიის ცხოვრებაში: მიხეილ სურმავას, ქართველი ახალგაზრდის, დიაკვნად ხელდასხმას...

წმიდა წირვას უძღვებოდა ამიერკავკასიის ლათინური წესის კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრატორი, ეპისკოპოსი ჯუზეპე პაზოტო. ცერემონიას ესწრებოდა საქართველოში წმიდა საყდრის დესპანის, მთავარეპისკოპოს კლავდიო გუჯეროტის წარმომადგენელი, მონსინიორ როლანდას მაკრიცკასი; საქართველოში მოღვაწე ლათინური წესის მღვდლები: გაბრიელე ბრაგანტინი, ანდრია გრაჩეკი, ადამ ოხალი, კარლო დი სტეფანო, ივან მარტინი, ვიტოლდ შულჩინსკი, ზურაბ კაკაჩიშვილი, აკაკი ჭელიძე, ვლადიმირ აქსენტიევი, პავლე დილი, მაჩეი მამაი, ზიგმუნდ ნეჯვეჯი; ასევე, საქართველოში მოღვაწე სხვადასხვა კათოლიკური ორდენის დები.

„დღეს საკათედრო ტაძარში შეკრებილი ხალხი მართლაც რომ მოზეიმე ხალხია! – მიმართა ეპისკოპოსმა დამსწრეთ, – საკრებულო დღეს თავისი მფარველი წმიდანის დღესასწაულს აღნიშნავს. დღეს მარიამის ცად აღყვანების დღესასწაულია და სწორედ ამ მოვლენისადმია მიძღვნილი ეს საკათედრო ტაძარი. სულითა და სხეულით ცად აღყვანილი მარიამი ჩვენი სამომავლო დანიშნულების ხატებაა. მარიამს შეგვიძლია მივანდოთ ჩვენი სიცოცხლე, დარწმუნებულებმა, რომ ზეცაში მასთან, ანგელოზებთან და წმიდანებთან ერთად ვიცხოვრებთ ჩვენი მოყვარული მამა ღმერთის სიხარულში. ჩვენი სამშობლო ზეცაშია, დარწმუნებულნი ვართ ამაში? მარიამს დღეს ელისაბედის სიტყვებით მივმართავთ: “კურთხეული ხარ დედათა შორის და კურთხეულია შენი მუცლის ნაყოფი” (ლუკ. 1:42). გვსურს, ეს მსახურება მარიამის სადიდებელ საგალობლად იქცეს...“

წმიდა წირვის შესავალი ნაწილის დასრულების შემდეგ, მამა ზურაბ კაკაჩიშვილმა ეპისკოპოსს წარუდგინა მიხეილ სურმავა და მისი დიაკვნად ხელდასხმა სთხოვა.

მეუფემ კათოლიკე ეკლესიის სახელით გამოხატა სიხარული და კმაყოფილება მიხეილის გადაწყვეტილების გამო, რომ მან იესოს მოხმობას უპასუხა: „დიაკვანი საკრებულოში მიევლინება და არა საკრებულოს მიერ. შენ, მიშა, ეპისკოპოსი მიგავლენს. მხოლოდ ეპისკოპოსს აკისრია რთული ამოცანა, უთხრას ადამიანს: “როგორც მე მომავლინა მამამ, ისე მე მიგავლენ შენ” (იოან. 20: 21), – მიმართა მეუფემ მიხეილს, – ამგვარად გასაგებია, რომ დიაკვნობა მოციქულთა მემკვიდრის სამსახურებო ძალაუფლების პირველი გაზიარებაა; მისი განხორციელება ეპისკოპოსთან სრული თანაზიარებითა და მის

გადაწყვეტილებათა და მითითებათა გულისთავადი პატივისცემით უნდა მოხდეს. ეპისკოპოსიც ხომ დიაკვნია და მისი დიაკვნობა ახლა გამოიხატება აგრეთვე შენი მეშვეობითაც, შენი მოქმედების, სიყვარულის შენი უნარის, შენს ძმათა და დათათვის მუხლმოდრეკით ფეხთბანვით შენი მსახურების მეშვეობითაც...

არსებობს თვისება, ძვირფასო მიშა, რომელიც მსურს, განსაკუთრებით ახასიათებდეს შენს პიროვნებას. კურთხევის ლოცვაში შევევედრები ზეციურ მამას, რათა შენ თავმდაბალი იყო შენს მსახურებაში. ამ სათნოების გარეშე მსახურება შეუძლებელია. ვინც მსახურობს, მას სხვა ადამიანის განდიდება უნდა სურდეს და არა საკუთარი თავისა. ვინც მსახურობს, თავისი მისამართით ბევრ ქებას არ უნდა ელოდეს. დღეს შენ ბევრი შეგაქებს, მაგრამ შემდეგ ისწავლე, იყო ერთგული მაშინაც, როცა არავინ გეტყვის, რომ ყოჩაღი ხარ, როდესაც მარტოდ იგრძნობ თავს, როდესაც მხოლოდ იესოს ეტყვი: ამას მხოლოდ შენთვის ვაკეთებ, მხოლოდ შენი სიყვარულისთვის!

თავმდაბლობა! იყავ თავმდაბალი. იგრძენი, რომ შენ მხოლოდ სუსტი საშუალება ხარ უფლის ხელში. ეს თავმდაბლობა იქნება შენი დიაკვნობის სიდიადე!

მაგრამ რას ნიშნავს დიაკვნობა? წმ. პავლეს კორინთელთა მიმართ მეორე წერილში ერთი წინადადებაა, რომელსაც ჩვენთვის გზის ჩვენება შეუძლია. ის ამბობს: “ხოლო ჩვენ თქვენი მონები ვართ იესოსთვის” (2კორ. 4:5). ვფიქრობ, არ არსებობს დიაკვნობის ამაზე უფრო მარტივი და შთამბეჭდავი განსაზღვრება: ეკლესიის მსახურება ქრისტეს მიზეზით, ქრისტეს სიყვარულით... როგორც ხედავთ, ჩვენი უფლისა და მასწავლებლის თვალსაწიერიდან მსახურება, ანუ დიაკვნობა სიცოცხლის გაწირვის, ანუ საკუთარი თავის, საკუთარ ძალთა, იდეათა, საკუთარი დროის გაღების სინონიმია. მაშასადამე, ეს ძალიან სერიოზული ვალდებულებაა და მხოლოდ ღმრთის შეწევნით შეგვიძლია ვიქონიოთ მისი სათანადოდ შესრულების იმედი”.

შემდეგ მეუფემ მორწმუნე მრევლს თხოვნით მიმართა, რათა ელოცათ მიხეილისათვის: „შესთხოვეთ უფალს, ადავსოს ის სული წმიდით, შესთხოვეთ მარიამს, იყოს მისი მოსიყვარულე და მფარველი დედა. თქვენ კი, ძვირფასო ახალგაზრდებო, ეძიეთ თქვენი ადგილი ეკლესიაში იესოს მსახურებისთვის. დღეს ყოველმა თვენთაგანმა უნდა ჰკითხოს საკუთარ თავს: თუკი უფალი მეც მომთხოვს მთელი სიცოცხლის მიძღვნას ეკლესიის საკეთილდღეოდ, მზად ვარ, გავყვე მას? ვინმეს ექნება სურვილი, შევიდეს სემინარიაში, ჩადგეს ეკლესიის სამსახურში იესოს სიყვარულისთვის?“..

დაბოლოს, ეპისკოპოსმა შეახსენა მიხეილს, რომ ის მადლიერი უნდა იყოს უფლისა ყველა იმ ადამიანისათვის, ვინც მის მომზადებაში მიიღო მონაწილეობა: „შენს მეხსიერებაში ახლა მრავალი სახე გაიეღვებს, მაგრამ განსაკუთრებული მადლობა შენს მშობლებს ეკუთვნის. მეც ვეუბნები მათ მადლობას საქართველოს ყველა მორწმუნის სახელით, რადგანაც დღეს ისინი თავიანთ ერთადერთ შვილს სწირავენ ეკლესიას“.

სიყვარულითა და სითბოთი სავსე მზერა მიაპყრო ეპისკოპოსმა ტაძრის მარჯვენა მხარეს მოკრძალებით მსხდომ მიშას მშობლებს და საოცარი რწმენით მიმართა მათ: „ძვირფასებო, ვიცი, რა ძვირად დაგიჯდათ თქვენი თანხმობა, ვიცი, რაოდენ უცნაური გეჩვენათ თქვენი შვილის გადაწყვეტილება, მაგრამ დარწმუნებულნი იყავით, რომ უფალი ასმაგად უზღავს მას, ვინც სიხარულით გასცემს. დარწმუნებულნი იყავით, რომ არ კარგავთ თქვენს შვილს, პირიქით. და გთხოვთ, კვლავაც იყოთ მისი ცხოვრების თანამგზავნი თქვენი ლოცვებით“...

ეპისკოპოსის ქადაგებას მოჰყვება ალექსა ღმრთისა და ხალხის წინაშე პირნათელი სამსახურისა...

„წმიდაო მარიამ, წმიდაო ღმრთისმშობელო, შეგვიწყალე ჩვენ, – ლოცულობს მუხლმოყრილი მრევლი და მომნანიე, საკურთხეველის წინ იატაკზე

განრთხმული მიშა და საკათედრო ტაძრის მგალობელთა გუნდის „აღელუიას“ ყველა წმიდათა მოხმობაზე პასუხობს: „მეოხ მეყვან ჩვენ“...

ლიცლიცებენ სანთლები, იღუმალი სხივი ეფინება ტაძარს, ცრემლი კიაფობს მიხეილის მღუმარე მშობელთა თვალებზე...

ხელნი დაასხა ეპისკოპოსმა მიხეილს თავზე და ღმრთისმსახურთა ოჯახთან შეერთება მიულოცა.

წირვის დასასრულს მრავალმა მიულოცა მიშას დიაკვნად ხელდასხმა. იყო მრავალი კეთილი სურვილი, უამრავი ლამაზი ყვავილი და საჩუქარი...

მიხეილ სურმავამ თავის სამადლობელო სიტყვაში აღნიშნა: „ძვირფასო მეუფე ჯუზეპე, ღრმადპატივცემულო მონსინიორ როლანდას, პატივცემულო მამებო, ბერ-მონაზვნებო, საყვარელო ძმებო სემინარისტებო, ახალგაზრდებო და საღმრთო ერო! დიდად მოხარული ვარ, რომ ღმრთისა და ეკლესიის ნებით მე გავხდი მღვდელმსახური – დიაკონი. ეს მშვენიერი მომენტია ჩემს ცხოვრებაში... ეს მღვდელმსახურების პირველი საფეხურია, რასაც წინ უსწრებდა დიდი მომზადება, სწავლა, განცდები, ძალისხმევა, კრიზისები. ვცდილობდი მეცხოვრა სიყვარულით, ღმრთის უსაზღვრო სიყვარულით ჩემდამი. დღეს ჩემი საუბრით თავს არ შეგაწყენთ და, უბრალოდ, პატარა შესტს გთავაზობთ თქვენ, აქ მყოფთ. ხელთ მიპყრია ვარდების თაიგული. ყვავილი – ეს სიცოცხლის ნიშანია.

პირველ ვარდს ვუძღვნი ღმერთს: ყოვლისშემძლე და მარადიულო ღმერთო, მადლობას გიძღვნი იმისათვის, სწორედ ამ დროს რომ მომიხმობ, განმამტკიცებ და მასწავლი ჭეშმარიტ სიყვარულს შენი მხოლოდშობილი ძისა და ჩვენი უფალი იესო ქრისტეს მიერ.

მეორე ვარდს ვუძღვნი ჩემს მშობლებს: მადლობას გიძღვნი უფალო ჩემი მშობლებისათვის, იმისათვის, რომ ისინი არიან მაგალითი ცოლ-ქმრული ცხოვრებისა, რომ ისინი ბოლომდე ეძლევიან ჩემთვის, რათა მე კარგი ადამიანი ვიყო. გვედრები, უფალო, აკურთხე ისინი, ადავსე სული წმიდით, მიანიჭე მათ ჯანმრთელობა, ბედნიერება, სიხარული და მოთმინება.

მესამე ვარდს გიძღვნი თქვენ, ძვირფასო მეუფე და თქვენი სახით ყველა მღვდელს. მადლობას გიძღვნი შენ, მამაო ზეციერო ჩვენი ეპისკოპოსისათვის და საქართველოს მიწაზე მოღვაწე ყველა მღვდლისათვის. მადლობას გიძღვნი მათი ჭეშმარიტი მაგალითისათვის, რომელიც გამოიხატება კეთილი მწყემსის, მოსიყვარულე მამის და მზრუნველი ძმის სახი. გთხოვ მიანიჭე მათ ძალა და თავდაჯერებულობა საღმრთო ერისადმი მსახურებაში.

მეოთხე ვარდს ვათავსებ ჯვარცმასთან: მადლობას გიძღვნი მღვდელთა და მონაზონთათვის, რომელთაც დაასრულეს თავიანთი მიწიერი ცხოვრება... დღევანდელ დღეს კი განსაკუთრებით შეგთხოვ ჩემი პირველი სულიერი მამისათვის პავლე შჩეპანეკისათვის და მონაზონ მარიასათვის, რომლებიც მე ძალიან დამეხმარნენ – ეს იქნებოდა ლოცვა, მორალური მხარდაჭერა, თუ უბრალოდ ლამაზი სიტყვები. ასევე, შეგთხოვ მამა სიმონისათვის. ისინი ემსახურებოდნენ და უყვარდათ შენი სახელით უფალო...

მეხუთე ვარდს ვდებ ტაბერნაკულუმის წინაშე: გვედრები მამაო მიწისა და ზეცისაო, საღმრთო ერისათვის, რომლის მიმართაც ვიწყებ ჩემს სადიაკვნო მღვდელმსახურებას, და რომელსაც უნდა ვუჩვენო შენი თავი ჩემით. დაე, შენი ნება იყოს, თუ სად და ვის ვემსახურო. დაე, ყველამ იცოდეს რომ მღვდელმსახურნი საჭიროებენ საღმრთო ერის ლოცვას თავად მათთვის.”

დღესასწაულმა მალე საზეიმო სუფრაზე გადაინაცვლა, სადაც ისმოდა კეთილი სურვილები, მხიარული ხმები და კვლავ მრავალი, მრავალი მილოცვა.

ვერიკო ნოზაძე

ერთი წლის გადასახედიდან

მხოლოდ ერთი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც გამოჯანმრთელებულ მამა ადამიან ერთად საქართველოში ჩამოვიდა ახალი მღვდელი მამა მახეი მამაი. მრევლის რამდენიმე წევრს გვეცნო მისი სახე, მაგრამ განსაკუთრებული ყურადღება არ გავვიმახვილებია, გვეგონა, ვიღაცას მივამსგვასეთ. შემდგომში გაირკვა, რომ მას 1999 წელს სასულიერო სემინარია „ღვთაშობის ატერ“ დაუმთავრებია მამა ზურაბთან და მამა არტურთან ერთად.

წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულთა ეკლესიიდან მამა არტურისა და მამა ზურაბის ხელდასხმაზე 30 კაციანი მომლოცველთა ჯგუფი გაემგზავრა (ამ დროს პოლონეთში პაპიც ჩამოდიოდა). იქ ბევრი ერთობლივი ზეიმი, შეხვედრა, წირვა და ბანკეტი გვექონდა. ამიტომაც გვეცნო ახალი მოძღვრის სახე...

მამა მამაი დაიბადა ვარშავაში, სემინარიის დამთავრების შემდეგ, სამი წელი ჰქონდა სხვადასხვა მისიები: მსახურობდა პოლონეთის ჩრდილოეთ ნაწილში, ბელორუსიაში ქ. გომელში ეხმარებოდა მღვდელს. შვიდი წელი იმსახურა ვარშავის ერთ-ერთ ეპარქიაში ვიკარიუსად. შემდეგ, ჩვენი ეპისკოპოსისა და ვარშავის მთავარეპისკოპოსის მოლაპარაკებების შედეგად გამოემგზავრა საქართველოში, რათა დახმარებოდა მღვდლებსა და ნეოკატეხუმენურ საკრებულოებს.

მამა მახეი საქართველოში ჩამოსვლის დღიდანვე ჩაება საეკლესიო ცხოვრებაში. განსაკუთრებით აქტიურია იგი ახალგაზრდებთან ურთიერთობაში. მამა მახეიმ წმ. პეტრესა და წმ. პავლეს ეკლესიაში მსახურების დაწყებისთანავე გააკეთა განცხადება მინისტრანტებად ახალი წევრების მიღების შესახებ. მას მაშინვე გამოეხმაურნენ ყმაწვილები და შეიქმნა მოზარდების ახალი ჯგუფი. ის ექვსი თვის განმავლობაში, მიშა სურმაგასთან ერთად, ამზადებდა მომავალ მინისტრანტებს. 11-დან 14 იანვრამდე მისივე ინიციატივით მინისტრანტების ჯგუფმა დაისვენა კახეთის სოფელ ხიზაბავრაში. ისინი ეკლესიაში ცხოვრობდნენ და დიდ დროს უთმობდნენ სულიერ ვარჯიშებსა და მათთვის სასარგებლო საქმეს. ეს დღეები დაუვიწყარი იქნება მათთვის. ღოცვას ისინი აქტიურად უხამებდნენ ექსკურსიებს და ბევრი ისტორიული ძეგლი მოინახულეს. და აი, 18 თებერვალს წმ. პეტრესა და წმ. პავლეს ეკლესიაში 7 კანდიდატი საზეიმოდ მიიღეს მინისტრანტთა საკრებულოში.

1-8 ივლისს მამა მახეი ბავშვებთან ერთად იმყოფებოდა ორპირის საზაფხულო სკოლაში. ასევე, მისივე ინიციატივით, ამავე თვეში ეკლესიის საკრებულოს ახალგაზრდების ჯგუფმა დაისვენა ბათუმში, სადაც ცხოვრობდნენ ბათუმის საეპარქიო სახლში. მოზარდები იქიდანაც აღფრთოვანებული და ემოციებით აღსავსენი დაბრუნდნენ.

სულ ახლახანს კი ნეოკატეხუმენური საკრებულოების ბავშვები კვლავ სოფელ ხიზაბავრას ეწვივნენ. ცხოვრობდნენ ეკლესიაში და კარვებში. პროგრამა აქაც საინტერესო და დატვირთული იყო: ყოველდღიური წირვა-ლოცვა, მდინარეში ბანაობა, ჩანჩქერზე ლაშქრობა და თითქმის მთელი კახეთის ისტორიული ძეგლების გაცნობა.

რამდენიმე თვის წინ მამა მახეის ინიციატივით, ახალგაზრდების ერთმა ჯგუფმა დაიწყო საბავშვო რელიგიური „ბიულეტენის“ გამოშვება (სახელი ჯერ ვერ შეურჩიეს) ქართულ და რუსულ ენებზე. მის შედგენაში უშუალოდ ბავშვები მონაწილეობენ. გამოდის ორ კვირაში ერთხელ, ჯერ გამოსულია სულ 9 ნომერი. ბავშვებს მოსწონთ ეს წამოწყება და თანდათან ებმებიან მის საქმიანობაში. ბიულეტენში მოიყვანილია სახარებისეული ეპიზოდები, კროსვორდი და შემეცნებითი ხასიათის ვიქტორინები. ის საინტერესო წასაკითხია და პატარებიც დიდი მონდომებით ეწაფებიან მას.

მამა მახეის საქმიანობა მხოლოდ ამით არ ამოიწურება, იგი თვეში ორჯერ, ხუთშაბათობით მიიჩქარის კახეთის კათოლიკურ სოფლებში წმ. წირვის აღსავლენად, ავადმყოფების მოსანახულებლად და გასამხნეველად.

მრევლმა მამა მაჩეი ძალიან სწრაფად შეიყვარა, რადგანაც მასში ჭეშმარიტი მოძღვარი დაინახა, რომელიც მთელი გულით იზიარებს მათ ტკივილსა და სიხარულს. როდესაც მამა მაჩეის რამდენიმე თვის წინ პოლონეთიდან მშობლები ესტუმრნენ, კახეთში მათ დიდი სიხარულით შეხვდნენ და მადლობა უთხრეს სანიმუშო შვილის გაზრდისათვის, ზოგმა, ეს ორივე ცერის აწევით აღნიშნა, რადგანაც ენის ბარიერი უშლიდათ ხელს, რათა გულწრფელად გამოეხატათ საკუთარი გრძნობები.

ჩვენდა სასიხარულოდ, მამა მაჩეი დიდი მონდომებით სწავლობს ქართულს და, აღსანიშნავია, რომ დიდი მიღწევებიც აქვს. მას ძალიან მოსწონს საქართველო და აინტერესებს მისი ისტორია. თავად ბევრი ისტორიული ძეგლი მოინახულა და მშობლებსაც გააცნო ზოგიერთი.

გვჯერა, რომ მისი სახით საქართველოს კიდევ ერთი ჭეშმარიტი მღვდელი შეემატა.

ნადია ჩიტაძე

დღესასწაული უდის მთაში

უდის მთა (საზაფხულო საძოვრები) ზღვის დონიდან 2000 მ-ზე მდებარეობს და სოფლიდან 20 კმ-ით არის დაშორებული. ყოველ ზაფხულს – ივნისის დასაწყისიდან სექტემბრის ბოლომდე სოფლის მოსახლეობის დიდი ნაწილი მთაში დასასვენებლად ადის, თან მიჰყავს მსხვილფეხა და წვრილფეხა საქონელი, ფრინველი... იქ ყუათიანი საძოვრები და საოცრად ჯანსაღი ჰავაა.

დამსვენებლებს შორის მრავალი კათოლიკეა, მაგრამ ისინი აქაც არ არიან უყურადღებოდ მიტოვებულნი. უდის მთაში თავდაპირველად ვინმე მღვდელ გოგოლაშვილის მიერ სამოციველო სახლი იყო ნაკურთხი, ახლა მხოლოდ ნანგრევებია. 2002 წელს სოფლის მოსახლეობამ ააგო ხის სამლოცველო სახლი, რომელიც ეპისკოპოსმა ჯუზეპე პაზოტომ აკურთხა თოვლიანი ღმრთისმშობლის სახელზე, 2004 წლის 5 აგვისტოს და ღმრთისმშობლის ხატიც უსახსოვრა. მას შემდეგ ყოველი წლის 5 აგვისტოს ტრადიციულად ტარდება სადღესასწაულო წირვა. წელს ეს დღესასწაული ფერისცვალებას – 6 აგვისტოს აღინიშნა.

როდესაც უდის საზაფხულო საძოვრებზე მყოფ კათოლიკეებზე საუბრობ, შეუძლებელია დაივიწყო მამა იეჟი შიმეროვსკის წვლილი და დამსახურება. მან ძალღონე არ დაიშურა, რათა აქ, ცასთან ახლოს მყოფ, მაგრამ დასახლებული პუნქტიდან საკმაოდ დაშორებულ, ძნელადმისასვლელ ადგილზე ქრისტიანებს ღმრთის მადლი არ მოჰკლებოდათ. სწორედ მისი დიდი ძალისხმევის წყალობით აქ ყოველდღიურად ტარდება წირვა-ლოცვა, განსაკუთრებით ბავშვებთან კი – დილისა და საღამოს ლოცვები, ყოველდღიურად ლოცულობენ სავარდის ლოცვას, ტარდება კატეხეზები, მრავალი მორწმუნე სწორედ აქ იღებს პირველ ზიარებას, იღებს ქორწინებისა და ნათლობის საიდუმლოებს. წელს უკვე ოთხი ქრისტიანი ეზიარა პირველად...

მთაში, სამლოცველოს მახლობლად, დიდიდანვე ხალხმრავლობა შეიმჩნეოდა. ყველა ელოდა სტუმრების გამოჩენას, განსაკუთრებით კი ბავშვები დელავდნენ. სტუმრებიც მალე მოვიდნენ: მეუფე ჯუზეპე პაზოტო, მამა მაჩეი მამაი, მამა აკაკი ჭელიძე, მამა ზიგმუნდ ნეჯვეჯი, მამა ზურაბ კაკაჩიშვილი. ჩვენი სტუმარი იყო მამა ჰენრიკი – ქალაქ კრაკოვის სასულიერო სემინარიის ფილოსოფიის ლექტორი. აქვე იყვნენ: ქუთაისიდან მონაზვნები ანა მარია და ეოზეფინა, ძმა ირაკლი – კამილიელთა ოჯახიდან, სხვადასხვა

საკრებულოებიდანაც გვეწვივნენ ძვირფასი სტუმრები, კერძოდ, არალიდან, კოტატიდან, ხარზმიდან და სხვ.

წმიდა წირვას ეპისკოპოსი ჯუზეპე პაზოტო უძღვებოდა, რომელმაც გულშიჩამწვდომი და საინტერესო ქადაგება წარმოთქვა, მან თქვა, რომ ყოველი ბავშვის სახე გაბრწყინებულია იმიტომ, რომ მის გულში ღმერთი სუფევს, ისევე როგორც ფერისცვალებისას იესოს სახე იყო ბრწყინვალეობით მოსილი.

წირვის შემდეგ ბავშვებმა საზეიმო კონცერტი გამართეს, რომელიც პედაგოგმა ლიანა ალოშაშვილმა მოამზადა. ბავშვები საინტერესოდ ასრულებდნენ საგალობლებს, სიმღერებს, ცეკვებს. მათ ასევე წარმოადგინეს სცენა, რომელიც ფერისცვალებას მიუძღვნეს.

ზეიმი მოკრძალებული სუფრით დასრულდა.

ხატია ალოლაშვილი

კათოლიკე ეკლესია მსოფლიოში

უკრაინის კათოლიკეთა ცხოვრებიდან

კიევი: სტატისტიკის თანახმად, კიევში 1895 წელს ცხოვრობდა დაახლოებით 33 ათასი ლათინური წესის კათოლიკე, რაც შეადგენდა ქალაქის მოსახლეობის 13%-ზე მეტს. იმდროინდელი კიევის მოსახლეობა არ აღემატებოდა 250 ათასს. მათ შორის რომის კათოლიკეები კიევში აღმსარებლობის რაოდენობით მეორე ადგილზე იყვნენ (მართლმადიდებლების შემდეგ). იმუჰამინდელი რელიგიური ცხოვრების ერთადერთი ცენტრი მორწმუნეთა დიდი ნაწილისთვის აიგო 1895 წელს წმ. ალექსანდრეს ტაძარი. ეს ერთადერთი კათოლიკური ტაძარი კიევისთვის არ იყო საკმარისი. და ამასთან დაკავშირებით გაჩნდა მოთხოვნა ახალი სიწმიდის ასაგებად. როდესაც ამის თაობაზე ობერ-პროკურორის კ. პობედონოსცევის ნებართვა მიიღეს, მორწმუნეებმა თხოვნით მიმართეს ქალაქის რადას (საბჭოს), რათა გამოეყოთ მოედანი ახალი ტაძრის ასაგებად. და რამდენადაც 1895 წელს კიევში იმყოფებოდა მეფე ნიკოლოზ II, გადაწყდა, რომ მეორე ტაძარი აგებულიყო წმ. ნიკოლოზის სახელზე.

1898 წლის 8 აგვისტოს, მიწაზე, რომელიც უკვე იყო საკრებულოს საკუთრება, ლუცკ-ჟიტომირის კათოლიკური ეპარქიის ეპისკოპოსი საზეიმოდ აკურთხებს ახალი ტაძრის ქვას. გამოცხადდა კონკურსი ტაძრის პროექტზე. კონკურსმა წარმატებით ჩაიარა. 35 პროექტიდან აირჩიეს სამი, რომელთაგან კომიტეტმა ამოარჩია მეტ-ნაკლებად კიევისათვის შესაფერისი - სტუდენტ ს.გ. ვოლოვსკის საკონკურსო პროექტი. ამ პროექტის საფუძველზე ცნობილმა კიეველმა არქიტექტორმა ვლადისლავ გოროდეცკიმ, სამუშაოს ხელმძღვანელად მოწვეულმა, შეიმუშავა პროექტი, რომელიც დაამტკიცა ხელისუფლებამ. დაპროექტება და მშენებლობა ხორციელდებოდა მხოლოდ და მხოლოდ საკრებულოს წევრთა მიერ გაღებული თანხით.

ტაძრის საზეიმო კურთხევა მოხდა 1909 წლის 6 დეკემბერს, დღესასწაულს ესწრებოდნენ: ლუცკ-ჟიტომირის ეპარქიის დამხმარე ეპისკოპოსი ა. კარასი და გენერალ-გუბერნატორი ფ. ტრუპოვი. კიევში წმ. ნიკოლოზის ტაძრის პირველი წინამძღვარი გახლდათ მამა იოსეფ ჟმიგრადსკი.

წმ. ნიკოლოზის ტაძრის ნაგებობა არქიტექტურული შედეგია და საოცარ შთაბეჭდილებას ახდენს. ტაძრის გვერდით აიგო მღვდელთმსახურთა სახლი, რომლებიც ამ წმიდა ადგილზე მსახურებდნენ. ტაძარი, როგორც საღმრთისმსახურო ნაგებობა, ფუნქციონირებდა, სავარაუდოდ, 1933-1936 წლამდე.

ტადარი დაიხურა 1933-1936 წლებში, მღვდლები ანტისაბჭოურ ქმედებაში დაადანაშაულეს. ამ დროიდან ეკლესიის შენობიდან გააძევეს მისი კანონიერი მფლობელები – მორწმუნეები. ეკლესია ბარბაროსულად გაძარცვეს, ხოლო სასულიერო პირები და საკრებულოს წევრები რეპრესირებულნი იყვნენ.

1941 წელს წმ. ნიკოლოზის ტაძარში განათავსეს სხვადასხვა ორგანიზაციის სათავესოები. ომის დროს 1943 წ. ტაძრის ნაგებობა საარტილერიო სროლებით დაზიანდა, რამაც ხანძარი გამოიწვია. ომის შემდეგ შენობა გადავიდა კიევის სახელმწიფო სამხარეო არქივის განკარგულებაში. ტაძრის ტერიტორიაზე განათავსეს რადიოსადგური, რომელიც ახშობდა ბი-ბი-სი-სა და „თავისუფლების“ რადიოტალღებს...

ხოლო 1979 წლის 13 თებერვალს სსრკ-ს სამინისტროს საბჭოს გადაწყვეტილებით, ტაძრის ნაგებობას ეწოდა კამერული და საორღანო მუსიკის რესპუბლიკური სახლი.

80-იანი წლების ბოლოს მორწმუნეები დაუინებით ითხოვნდნენ საკუთარი ტაძრის და მისთვის საღმრთისმსახურო იერსახის დაბრუნებას. 1991 წლის 3 სექტემბრიდან რეგულარულად, ყოველკვირას, იკრიბებოდნენ მორწმუნეები ტაძრის წინ და მხოლოდ 1992 წლის 2-20 იანვარს მოეწერა ხელი ბრძანებას, რის თანახმადაც ტაძარი იყო არა მხოლოდ საკონცერტო დარბაზი, არამედ შენობაც, რომელშიც ღმრთისმსახურების (წირვის) ჩატარების ნება დართეს.

1992 წლის 4 დეკემბერს, 50 წლის შემდეგ, მორწმუნეებმა ისევ შეძლეს თავიანთი ტაძრის ზღურბლზე გადაბიჯება. გაიმართა ტაძრის საზეიმო გახსნა, რომელსაც ესწრებოდა სამი ეპისკოპოსი, ათზე მეტი მღვდელმსახური და 1500-მდე მორწმუნე. წმინდა სანაწილე აინთო და ღვთის სიტყვა გაისმა კიევიტომირის ეპარქიის ეპისკოპოს იან პურვინსკის მიერ.

2001 წლის 25 ივნისს, უკრაინაში თავისი სამოციქულო ვიზიტის დროს წმ. ნიკოლოზის ტაძარი მოინახულა რომის პაპმა იოანე პავლე II-მ.

დღეისათვის, წმ. ნიკოლოზის ტაძარი კვლავინდებურად ცნობილია უკრაინის დედაქალაქის მცხოვრებთა და კიევის სტუმრებს შორის, როგორც კამერული და საორღანო მუსიკის სახლი – ეს არამორწმუნეთათვის, მორწმუნე კიეველებმა კი, როგორც კათოლიკეებმა, ასევე მართლმადიდებლებმა იციან, რომ ეს ნაგებობა უპირველესად არის წმიდა ნიკოლოზის ეკლესია, სადაც ღმრთისმსახურება 4 ენაზე აღესრულება:

დღესდღეობით, კიევში 8 ლათინური წესის კათოლიკური საკრებულოა, მათ შორის ექვსს არ გააჩნია ეკლესიის ნაგებობა.

ვინიცა: აქ მოქმედებს ტაძარი-მონასტერი: ეს ტაძარი მიძღვნილია ყოვლადწმიდა მარიამისადმი და იგი დაარსდა 1745 წ. არქიტექტურული სტილი – ტოსკანური ბაროკო. ღმრთისმსახურება აღესრულება უკრაინულ და პოლონურ ენებზე.

მეორე ტაძარი-მონასტერი დომინიკელი ბერების მიერ აიგო 1843-1845 წლებში, ამჟამად ცნობილია როგორც უკრაინის მართლმადიდებელი ეკლესია, ეკუთვნის მოსკოვის საპატრიარქოს.

უმანი, ჩერკასკის ოლქი: აქ არის კათოლიკური ტაძარი - ამჟამად მასში მოქმედებს ქალაქის სამხატვრო გალერეა, აიგო მე-18 საუკუნეში (1796).

დნეპროპეტროვსკი: აქ მოქმედებს წმ. ნიკოლოზის ტაძარი, სადაც წირვები აღესრულება ლათინური კათოლიკური წესით.

დნეპროპეტროვსკი: აქ წართმეული ტაძარი დაუბრუნეს რომის კათოლიკეებს, მაგრამ ნაგებობის ყოფილმა მფლობელმა ფირმამ ღამით დემონტაჟი გაუკეთდა წყლის გათბობის გაყვანილობას და მილიციის ძალით გააძევეს მორიგე საკრებულოს წევრები. დნეპროპეტროვსკელი კათოლიკეები ჩვენგან, საქართველოს კათოლიკეებისგან, ითხოვენ სოლიდარობის ლოცვას კონფლიქტის მშვიდობიანი გზით გადაჭრისათვის.

უკრაინაში ყოფნისას გონებით ვუბრუნდებოდი ზოგიერთი ჩვენი კათოლიკური ეკლესიების მსგავს პრობლემებს. საჭიროა სულის ერთიანობა და ღოცვა ამ ეკლესიებისთვის.

ამასთან დაკავშირებით მახსენდება უფლის სიტყვები: „მე კი გეუბნებით: გიყვარდეთ თქვენი მტრები, დალოცეთ თქვენი მაწყევრები, სიკეთე უყავით თქვენს მოძულეებს და ილოცეთ მათთვის, ვინც თქვენ გავიწროებთ და გღვენიო“ (მათ. 5,4).

ალექსი კაბაკი

ინტერვიუ

წელიწადი სინოდის შემდეგ

ერთი წელი გავიდა საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის პირველი სინოდის გახსნიდან. ეკლესიამ უკვე გადადგა ნაბიჯები სინოდის გადაწყვეტილებების განსახორციელებლად, მაგრამ „სამკალი ფრიად არს“, წინ ფრიად ძნელი და საინტერესო გზაა, გზა რომელიც ყველამ ერთად უნდა გავიაროთ.

იმის გათვალისწინებით, რომ „საბას“ მკითხველს დააინტერესებს სინოდის პრეზიდენტის, ამიერკავკასიაში ლათინური წესის კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრატორის, **ეპისკოპოს ჯუზეპე პაზოტოს**, აზრი სინოდის შემდგომ განვლილი ერთი წლის შესახებ, გთავაზობთ მასთან საუბარს, რომელიც ციციწო ხითარიშვილმა ჩაიწერა.

მეუფე ჯუზეპე, სინოდის წიგნის დასკვნით ნაწილში თქვენ წერთ: „სინოდის დამთავრებისთანავე იესო გვიბრძანებს, „მაშინვე“ „მეორე ნაპირისაკენ“ გავეწიოთ. ეს იმას ნიშნავს, რომ არ შეგვიძლია ამ ადგილას დარჩენა! არ შეგვიძლია ერთ ადგილას გაჩერება!“ თქვენ როგორ ფიქრობთ, განვლილი პერიოდის შემდეგ, კათოლიკე ეკლესიამ საქართველოში გადადგა ნაბიჯი „მეორე ნაპირისაკენ“, თუ ჯერ არ დამდგარა „მაშინვე“? და ჯერ ვერ შევძელით “ჩვენი რწმენის მკაცრი გამოცდის“ ჩაბარება?

კარგია, რომ არ ვივიწყებთ ამ საეკლესიო მოვლენას, რომელიც მოხდა ჩვენი ეკლესიის ცხოვრებაში და აღბეჭდილია მის დღევანდელ ყოფასა და საქმიანობაშიც. ასე რომ, მადლობა „საბას“, რომ შეგვახსენა ეს მნიშვნელოვანი თარიღი. მახსოვს, ერთი წლის წინათ, სწორედ ამ დღეებში, ჩვენთან კურიაში თავაუდებლად ვმუშაობდით, რომ კარგად მომზადებული და ორგანიზებული შევხვედროდით ამ მომენტს.

სინოდმა შეიმეცნა, რომ არსებობს „მეორე ნაპირი“, ამიტომ ქრისტესკენ მიმავალ გზაზე არასოდეს უნდა გავჩერდეთ ერთ ადგილზე, მუდამ უნდა ვიაროთ წინ. „მაშინვე“ და „მეორე ნაპირი“ ყოველთვის აქტუალურია, ისინი აღნიშნავენ ჩვენს მოწოდებას სიწმიდისაკენ, ზრდისაკენ, იმისკენ, რომ არასოდეს ვიგრძნოთ თავი სრულად დაკმაყოფილებულად, ასევე, მიგვითითებენ, რომ არასოდეს უნდა დავნებდეთ უიმედობას და არ უნდა დავეცეთ სულიერად, როდესაც სირთულეები გადაულახავი გვეჩვენება, როცა ჩანს, თითქოს ბოროტება იმარჯვებს სიკეთეზე, ან როცა, თითქმის დარწმუნებულნი ვართ, უსამართლობა გამარჯვებას ზეიმობს სამართლიანობაზე. ყოველთვის არის „მეორე ნაპირი“ – „იქეთა მხარე“. ზღვა შეიძლება დელავდეს კიდევ, მაგრამ თუ გვაქვს რწმენა იესოში, თუ ძალგვიძს მისი მოხმობა, მისდამი სრულად მინდობა და მხოლოდ ჩვენს ძალებს არ დავეყრდნობით, მივადწევთ „მეორე ნაპირს“.

სწორედ სინოდის დასრულების შემდეგ ზოგიერთმა ჩვენმა საკრებულომ (განსაკუთრებით გამოვეყოფ სამხრეთის საკრებულოებს) რთული პერიოდი

გადაიტანა; ვფიქრობ, სწორედ ეშმაკი მუშაობდა იმაზე, რომ ამ საკრებულოებს დაეკარგათ ხალისი და ნდობა. მაშინ უდიდესი იქნებოდა ეშმაკის გამარჯვება, რადგან მას სურს დაგვარწმუნოს, რომ „მეორე ნაპირი“ არ არსებობს, რომ უმჯობესია შევწყვიტოთ ბრძოლა და უკან დავიხიოთ, უმჯობესია უფრო ადვილი გზა ავირჩიოთ. საჭიროა ამოვუშვათ იესო ნავზე, ის დააწყნარებს მღელვარე წყლებს.

სინოდმა კათოლიკე ეკლესიას საქართველოში სამი მთავარი მიმართულება დაუსახა: ერთიანობა, ფორმაცია და საერთოა როლი ეკლესიაში. როგორც თქვენ „სინოდის წიგნში“ ბრძანეთ მიმართულებების არჩევისას არავის უხელმძღვანელია თქვენი, როგორც ეპისკოპოსისა და სინოდის პრეზიდენტის, ასევე, სხვათა და სხვათა მითითებების საფუძველზე, არამედ მთელ სამწყსოს, სინოდის კომისიასა და თავად სინოდს ეს არჩევანი სული წმიდამ შთააგონა. ერთი წლის გადასახედოდან, მაინც რომელი მიმართულება აღმოჩნდა უფრო საშური და გადაუდებელი კათოლიკე ეკლესიისათვის ჩვენს ქვეყანაში, რომელი მიმართულებით აიღო გზი ეკლესიამ და რა წარმატებებს მიაღწია ამ ძნელად სავალ გზაზე?

სინოდს შეიძლება ორი კუთხით შევხედოთ: როგორც სოციალურ მოვლენას (რაც ნამდვილად საინტერესოა, რადგან წარმოგვიდგენს რაელობას, რომელშიც ცხოვრობს ადამიანი) და როგორც საეკლესიო მოვლენას (რაც, ასევე, ძალზედ საინტერესოა, რადგან წარმოგვიდგენს ეკლესიის რეალობას, მის სიცოცხლისუნარიანობას, მის ძალასა და სისუსტეს). მაგრამ, ვფიქრობ, უპირველს ყოვლისა, მას მაინც უნდა შევხედოთ, როგორც თეოლოგიურ მოვლენას, ანუ ღმრთის მოქმედების ხერხს. როცა თვალს გადავაავლებთ სინოდის წევრების სიტყვებს, რომლებიც „სინოდის წიგნშია“ თავმოყრილი, ვხვდებით, რომ სინოდის კრების ნაშრომებში აღბეჭდილია სული წმიდის ჩარევის კვალი. ამ რწმენიდან იბადება პასუხისმგებლობა, რომ ჩვენ სწორედ ისე უნდა წარვმართოთ ცხოვრება, როგორც ეს შემეცნებული და დაფიქსირებულია „სინოდის წიგნში“.

სინოდმა განსაზღვრა სამი მიმართულება, რომლითაც ეკლესიამ უნდა იხელმძღვანელოს მომდევნო წლების განმავლობაში. არა მგონია, მათგან რომელიმე უპირატესი იყოს, მე მათ ადვილვამ, როგორც ერთი პირამიდის სამ გვერდს და სამივე ერთი უმაღლესი წერტილისკენაა მიმართული. ამ მიმართულებებით უკვე დავიწყეთ სვლა.

ეკლესიის ერთიანობის მიმართულებით გაკეთებულ განცხადებაში ერთი მუხლი იყო, მართლმადიდებელ ეკლესიასთან თანამშრომლობა ისეთ საკითხებში, რომლებიც ორივესათვის მტკივნეულია: ზრუნვა სიცოცხლეზე – აბორტი, ნარკომანია, ალკოჰოლიზმი... როგორი ნაბიჯი გადაიდგა ამ საკითხის ხორცშესახემლად კათოლიკე ეკლესიის მხრიდან და მიიღო თუ არა თქვენი წინადადება მეორე მხარემ?

ძალიან კარგად მახსოვს, როდესაც სინოდმა ჩამოაყალიბა და მხარი დაუჭირა მართლმადიდებელ ეკლესიასთან სოციალურ სფეროში თანამშრომლობისათვის მზაობის იდეას. ადვილი მისახვედრია, რო ამ მზაობას, უპირველეს ყოვლისა, საფუძველად ედო სინოდის წევრების სიყვარული საქართველოსადმი, საკუთარი სამშობლოსადმი. ხალხის პრობლემებმა სინოდის წევრთა გულებში შეაღწია და სოციალურ სფეროში ნაკისრი ვალდებულება, განსაკუთრებით კი მრავალი ადამიანის ტანჯვისა და სიღატაკის პრობლემების შემსუბუქების კუთხით, იქცა მიზნად, რომლის განხორციელებაში ჩვენ, კათოლიკეებს გვსურს თანამშრომლობა, როგორც ყოველთვის ვაკეთებდით ადრეც. მართლმადიდებელ ეკლესიასთან თანამშრომლობისათვის მზადყოფნა მომდინარეობდა ჩვენს ძმებთან ერთობის ხიდების შექმნის საჭიროებიდანაც.

მეტად შეჭირვებული ადამიანის საკეთილდღეოდ შრომა, ადამიანებს აერთიანებს. ადვილია ღატაკების დასახმარებლად შრომა ურწმუნო ადამიანებთან ერთადაც კი. მით უმეტეს, უფრო ადვილია მეორე ქრისტიანთან ერთად. მართალია დღემდე არ გაჩენილა არცერთი კონკრეტული ინიციატივა, მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი მხრიდან მზად ვიყავით და ვთავაზობდით თანამშრომლობას მართლმადიდებელ ეკლესიას. სინოდის ეს მოთხოვნა, რა თქმა უნდა, მიზნად ისახავდა ორი ეკლესიისათვის გადაედგმევინებინა პირველი ნაბიჯები სწორედ უფრო ადვილ გზაზე სასიარულოდ.

თუმცა ძალიან დამწყდებოდა გული, თუ ეს შესაძლო თანამშრომლობა ჩრდილში მოაქცევდა ან მეორე პლანზე გადაიტანდა თეოლოგიურ და სამოძღვრო საკითხებზე დიალოგის გამართვის სურვილს. არ შეგვიძლია დავივიწყოთ ეს უმაღლესი მიზანი, რომელიც ყველაზე მნიშვნელოვანია; დაუშვებელია ვერ შევძლოთ ერთად საუბარი ნათლობისა და სხვა საიდუმლოებების ურთიერთადიარების თაობაზე, წარმოუდგენელია ვერ შევძლოთ დავუკვირდეთ ჩვენი რწმენის საფუძვლებს და დავინახოთ და წარმოვაჩინოთ ის, რაც გვაერთიანებს, რათა გასაგები და ცნობილი გახდეს ყველასათვის. წარმოუდგენელია, რომ ჯერ კიდევ არსებობდეს მართლმადიდებლებს შორის ვიღაც, ვინც იფიქრებს, რომ კათოლიკე არ არის ქრისტიანი, ან კიდევ უარესი, რაც დრო და დრო გვესმის ხოლმე, რომ კათოლიკე ქრისტიანობის მტერია. განა შეიძლება თავი მოვიკატუნოთ თითქოს არაფერი ხდება?! როგორ ანგარიშს მოგვთხოვს ღმერთი ბოლოს? დაე, სულმა წმიდამ დაგვანახოს თუ როგორ ვიმოქმედოთ, რა ნაბიჯების გადადგმაა აუცილებელი და მოგვცეს გამბედაობა მათ გადასადგმელად. აღარ გვაქვს დასაკარგი დრო!

საქართველოს კათოლიკურმა საკრებულოებმა როგორ დაიწყეს სინოდის გადაწყვეტილებების ხორცშესხმა თავიანთ სამრევლოებში და თავად ისინი უფრო რომელ მიმართულების განხორციელებას ანიჭებენ პრიორიტეტს?

პირადად მე, თავს ვაღიბებულად მივიჩნევ, გავაკეთო ისე, რომ მომდევნო წლებში სინოდის მიერ მიღებული ყველა გადაწყვეტილება ჩვენი ეკლესიის კონკრეტულ ცხოვრებად იქცეს. უკვე ბევრი რამ კეთდება (მაგ: დიაკვნებისა და საკრებულოს ხელმძღვანელების მომზადება – ფორმაცია, ფორმაციის კურსი ოჯახებისათვის, საკრებულოებში თანაზიარების საკითხისადმი ყურადღება, სამწყსო საბჭოების შეხვედრა ეპისკოპოსთან, სულიერი ვარჯიშები ახალგაზრდებისა და მოზრდილებისათვის, მუშაობა კატეხიზური პროექტისათვის), ყოველივე დიდ დროს საჭიროებს, მნიშვნელოვანია დაწყება. კარგ გზას ვადგავართ, თუმცა იგი საკმაოდ გრძელი იქნება.

სინოდზე თითქმის 80 ადამიანი იყო შეკრებილი. ისინი გარკვეული პერიოდის მანძილზე ერთად მუშაობდნენ, ერთად ცხოვრობდნენ, ერთად მსჯელობდნენ, კამათობდნენ. დამთავრდა სინოდის მუშაობა და თითქოს მისი წევრები ერთმანეთს დაშორდნენ, დაივიწყეს ერთად, დაძაბულ მუშაობაში გატარებული დღეები. მათი მუშაობის ნაყოფს ალბათ, უკვე იმკის ეკლესია. მაგრამ ხომ არ აჯობებდა, სინოდის გახსნის ერთი წლის თავზე ისევ ერთად შეიკრიბოს სინოდის მთელი შემადგენლობა და ერთად გააანალიზონ მათ მიერ განსაზღვრული ეკლესიის მიმართულებების სისწორე და მიზანშეწონილება?

როდესაც სინოდი იხურება, ყოველი მონაწილე აცნობიერებს, რომ ის კვლავ ჩვეულებრივი მორწმუნე ხდება, რომელსაც აქვს გარკვეული

პასუხისმგებლობა-მოვალეობანი ეკლესიაში, რაც მისი ნათლობის ფაქტიდან გამომდინარეობს. სინოდის წევრობა არ გრძელდება მთელი ცხოვრება. თუმცა, თქვენს მიერ შემოთავაზებული იდეა მშვენიერია, სწორედ ამიტომ, ვსარგებლობ შემთხვევით და „საბას“ საშუალებით ვაცხადებ, რომ სინოდის ყველა ყოფილი წევრი, 15 დეკემბერს, შაბათს (სინოდის დახურვიდან ერთი წლის შემდეგ), მოწვეულნი არიან წეროვანში, რომ ერთად გავატაროთ დრო, ვისაუბროთ, გავაანალიზოთ განვლილი პერიოდი. ძალზე სასიხარულო იქნება ერთმანეთის კვლავ ხილვა და სასარგებლოც ჩვენი ეკლესიისათვის.

როდესაც საერთოა როლის შესახებ სინოდმა დეკრეტები დაადგინა, ჟურნალ „საბასაც“ მისცა გარკვეული მითითებები. თქვენ როგორც კათოლიკე ეკლესიის მეთაური საქართველოში როგორ აფასებთ „საბას“ მუშაობას, ამართლებს თუ არა ის ხალხისა და თქვენს იმედებს? რას ურჩევდით მის სარედაქციო საბჭოს მომავლისათვის?

ვფიქრობ, ჟურნალი „საბა“, თავისი ხასიათიდან გამომდინარე, არის და ყოველთვის უნდა იყოს სინოდის მიერ განსაზღვრულ მითითებებთან სრულ თანხმობაში. იგი ინსტრუმენტია, რომელმაც ხელი უნდა შეუწყოს თანახიარებას, ერთობას (ინფორმაცია ყოველთვის ნათლად უნდა გამოხატავდეს ამ მიზანს), ხელი უნდა შეუწყოს მორწმუნეთა ჩამოყალიბებას – ფორმაციას (სწორედ ამაში მდგომარეობს იმ ზოგიერთი სტატიის მნიშვნელობა და ფასეულობა, რომელიც, შესაძლოა, ცოტა მძიმე წასაკითხადაც მოგვეჩვენოს) და სულ უფრო მეტად უნდა ჩართოს, დაინტერესოს საერო პირები. ასევე, კმაყოფილი დავრჩებოდი „საბა“ რომ უფრო მოქნილი, ცოცხალი გამხდარიყო, ნაკლებად მძიმე და მეტად ახალგაზრდული.

მკითხველები გკვირენ

ტკბილად მოსაგონარი ამბები

ქართველმა კათოლიკეებმა ბევრი სახელოვანი ფურცელი ჩაწერეს ჩვენი ქვეყნის ისტორიაში. ბევრი დიდებული შვილი გაზარდა საქართველომ და მათ შორის ბევრია კათოლიკე. მე-19 საუკუნის ინტელიგენციის მნიშვნელოვანი ნაწილი კათოლიკე იყო, განსაკუთრებით ქუთაისის გუბერნიაში. ამისათვის ზაქარია ფალიაშვილის ოჯახის გახსენებაც კი იკმარებდა, რომ აღარაფერი ვთქვა უნივერსიტეტის პირველ რექტორზე პეტრე მელიქიშვილზე, ყაუხჩიშვილებზე, ხეჩინაშვილებზე, მიზანდარებზე, ოცხელებზე, თუმანიშვილებზე, იშხნელებზე, პოლოლიკაშვილებზე, ვარლამიშვილებზე... მათი გვარების ჩამოთვლა შორს წაგვიყვანდა. ასევე, უნდა გვახსოვდეს ქართველი კათოლიკე ქალბატონი ნინო ყაუხჩიშვილი, რომელიც რომში ქართული კულტურის დღეებს აწყობდა.

იმ პერიოდში ქართველი ხალხი სათანადო პატივს მიაგებდა გამოჩენილ მამულიშვილებს, იქნებოდა ის მართლმადიდებელი თუ კათოლიკე, მუსლიმი, თუ ებრაელი, აღმსარებლობას დიდ მნიშვნელობას არ ანიჭებდა. მაგალითად, ოპერის ბაღშია დაკრძალული დიდი ზაქარია ფალიაშვილი, მთაწმიდაზე აკაკის გვერდით განისვენებს ზაქარიას ძმა, ივანე ფალიაშვილი; ხოლო რეზო თაბუკაშვილმა დიდი ძალისხმევით ფასად მიხეილ თამარაშვილის ნეშტი სამშობლოში გადმოასვენა და ამით პატივი მიაგო მის ხსოვნას...

ქართველი ინტელიგენციის წარმომადგენლები შეძლებისდაგვარად ესმარებოდნენ ერთმანეთს. მაგალითად, იაკობ გოგებაშვილს ფულადი დახმარება გაუწევია სულმნათი ზაქარია ფალიაშვილისათვის. ასევე, ესმარებოდნენ უცხოეთში მყოფ მიხეილ თამარაშვილსაც, რომელიც უდიდეს საქმეს იყო შეჭიდებული და სხვადასხვა ქვეყნის არქივებში ეძებდა მასალებს

საქართველოს შესახებ. მის ნაშრომს „ისტორია კათოლიკობისა ქართველთა შორის“ დიდი შეფასება მისცეს უცხოეთშიც და სამშობლოშიც. დიდმა ილიამ მას „მეორე ქართლის ცხოვრება“ უწოდა.

ყოველი დიდი ქვეყანა ინატრებდა ისეთ შვილებს, როგორებიც ქართველმა კათოლიკეებმა გაგვიზარდეს. ჩვენი ვაღია გაგუფრთხილდეთ არა მარტო მათ ხსოვნას, არამედ ახლაც ხელხელჩაკიდებულებმა უნდა ვაშენოთ ჩვენი ქვეყნის მომავალი. ჩვენ არაფერი გვაქვს გასაყოფი, საქართველო ჩვენი საერთო სამშობლოა, განურჩევლად რწმენისა და დაპირისპირების მიზეზად არ უნდა იქცეს, მაგანთა და მაგანთა მიერ პროვოკაციული ხასიათის წერილები თუ პასკვილები.

სასწრაფოდ მოსაგვარებელია კათოლიკური ეკლესიის საკითხი სოფელ ივლიტაში და საქართველოს სხვა რეგიონებშიც. გაურკვეველია ამით რას იგებს მართლმადიდებელი ეკლესია?.. ვის წისქვილზე ასხამს წყალს?.. განა ცოტა მართლმადიდებლური ეკლესიები აშენდა და შენდებია?.. რა საჭრიოა კათოლიკეების კუთვნილი ეკლესიების მითვისება?.. გავაცნობიეროთ, რომ კათოლიკური სამყარო არავის ესხმის თავს, პირიქით, მოწადინებულია მხარში ამოგვიდგეს, დაგვეხმაროს.

კარგად დავფიქრდეთ, კათოლიკეებს თავიანთი კუთვნილი ეკლესიები უნდა დაუბრუნდეს, თუკი გვინდა, რომ ჩვენც ისე განგვიკითხონ, როგორც ჩვენ განვიკითხავთ.

ვაჟა სილაგაძე

ინფორმაცია

მცირე უწყება ქრისტიანული ბანაკის შესახებ

ქრისტიანული ინტერკონფესიული ბანაკების ისტორია რამდენიმე ათწლეულს ითვლის, საქართველოში მსგავსი ბანაკების არსებობის ისტორია კი სულ ერთ ათწლეულს შეადგენს. მიუხედავად თავისი შედარებით ხანმოკლე ისტორიისა და საკმაოდ რთული და არატოლერანტული გარემო ფონისა, ქრისტიანულმა ინტერკონფესიულმა ბანაკებმა მრავალი გულშემატკივარი შეიძინეს საქართველოში მოქმედ მრავალ კონფესიისა და დენომინაციის წარმომადგენლებს შორის, მათ შორის კი ყველაზე მრავალრიცხოვანი, ამბიციური და სამართლებრივად ყველაზე დაცული აღმსარებლობის წარმომადგენელთა შორის. ყოველწლიურად სამასამდე ადამიანი ისვენებს და თან ბიბლიურ განათლებას იღებს ქრისტიანულ ბანაკში, რომელიც უკვე მესამე სეზონს ატარებს ბორჯომის რაიონის ერთ-ერთ უმშვენიერეს კურორტ ცემში. ქრისტიანულ ბანაკში, ბიბლიის შესწავლის გარდა, მოზარდებს ყოველდღიური საშუალება აქვთ მაქსიმალურად გამოავლინონ თავიანთი შემოქმედებითი უნარები: დრამის, ცეკვის, მუსიკის, ხელსაქმის, ხატვის, ინგლისურის წრეებში და საღამოს უკვე სცენიდან წარმოადგინონ თავიანთი შემოქმედება.

ქრისტიანულ ბანაკში დიდი ყურადღება ეთმობა სპორტსაც. ბანაკელები ყოველდღიურად აქტიურად მონაწილეობენ „მხიარულ სტარტებსა“ და „ქრიატიადაში“. მთლიანობაში ბანაკის წევრებს მეტად საინტერესო, დატვირთული პროგრამით უხდებათ ცხოვრება და მოწყენისათვის დრო არ რჩებათ. ქრისტიანული ბანაკის პროგრამა საერთოა ამ ტიპის ყველა ბანაკისათვის, სადაც არ უნდა მოქმედებდეს იგი.

ქრისტიანული ბანაკების ასოციაციაში გაერთიანებული ნებისმიერი ბანაკების მიზანი ერთია, აზიაროს მისი წევრები, მიუხედავად კონფესიისა, ბიბლიაში დაცულ ღმრთის სიტყვას. ბანაკში ბიბლიის გაცნობის შემდგომ

მოზარდს შეუძლია თავად გააკეთოს დამოუკიდებელი არჩევანი. ბანაკი არ ისახავს მიზნად და არც ცდილობს, რომელიმე კონფესიის პროპაგანდას. ლიდერებიც სხვადასხვა კონფესიის წარმომადგენლებიდან არიან შერჩეულები.

იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ ცემის ბანაკში მართლმადიდებლები უმრავლესობას წარმოადგენენ, ლიდერებისა და პედაგოგების გარკვეული ნაწილიც მართლმადიდებლები გახლდნენ, სასულიერო აკადემიის მსმენელები. იყვნენ სხვადასხვა პროტესტანტული დენომინაციების წარმომადგენლები. გარდა უშუალოდ ბანაკის წევრი მოზარდებისა, მრავლად ვიყავით დამსვენებლებიც, რომლებიც ბანაკელთა თვითშემოქმედების აქტიური მაცურებლები და შემფასებლებიც გახლდით. დამსვენებლები ტოლერანტული მრავალფეროვნებით გამოირჩეოდნენ. იყვნენ ისეთიც, რომლებიც აქტიურად მონაწილეობდნენ საბანაკო ცხოვრებაში, ზოგიც შედარებით პასიურობდა, ზოგიერთი დამსვენებელი სიამოვნებით ადევნებდა თვალს ინტერკონფესიულ მოზარდთა მიერ მომზადებულ ზოგადქრისტიანული მორალის მქონე დრამატურგიულ მინიატურებს, სიამოვნებით უსმენდა ან თავადაც გალობდა რელიგიურ საგალობლებს. თუმცა ცოტანი, მაგრამ იყვნენ ისეთიც, ვინც ხელოვნურად, სერიოზული სახით უყურებდა მოზარდთა მიერ მომზადებულ რელიგიურ თუ უბრალოდ გასართობ თეატრალურ სცენებს, ხოლო როდესაც რელიგიური თემატიკის სიმღერა გაუდერდებოდა, დემონსტრაციულად სტოვებდა დარბაზს, „აქაოდ, ყველამ კარგად დამინახეთ, როგორი მტკიცე მართლმადიდებელი ვარო“. რა თქმა უნდა, ყველას აქვს უფლება თავისი რწმენის წესებიდან და ნორმებიდან გამომდინარე ისე მოიქცეს, როგორც ეს მოთხოვნები კარნახობენ, თუმცა რაღაც არ მახსენდება, რომ რელიგიური ქცევისა თუ ურთიერთობის კანონები ვინმეს აუბუღებდეს სხვების დასანახად გამომწვევი მოქმედების ან საკუთარი უპირატესობის ხაზგასმისაკენ. და ეს რამდენიმე ორიოდე ქალბატონის მიერ ყოველდღიურად განმეორებული დემონსტრაციული ქმედებანი, დამსწრეთა მსუბუქ ირონიას იწვევდა.

თავისუფალ დროს დამსვენებელთა შორის ხშირად იმართებოდა კამათი რელიგიურ თუ ისტორიულ საკითხებზე. ფიცხი ორმოცდაათიანელები, დინჯი ბაპტისტები და უკომპრომისო მართლმადიდებლები უშედეგოდ ცდილობდნენ თავიანთი არგუმენტების დასაბუთებას. საბოლოო არბიტრად პროტესტანტებიც და მართლმადიდებლებიც კათოლიკე ეკლესიის წარმომადგენელს მიმართავდნენ. განსაკუთრებულად აქტუალურ საკითხად ეკლესიების ორი ფილტვის თეორია და მართლმადიდებელი ეკლესიის კათოლიკობის საკითხი წარმოადგენდა. ამ დისპუტებმა იმთავითვე გამოავლინა ტენდენცია, რომ აღმოსავლეთის ეკლესია ბევრად ახლოს არის დასავლეთის ეკლესიასთან ყველა ასპექტში, ვიდრე პროტესტანტულ ეკლასიებთან და რომ ეს ეკლესიები მართლაც ერთი სხეულის ორ ფილტვს წარმოადგენენ და მათ შორის განსხვავების მოძებნა, თუ ამის წინასწარგამიზნული სურვილი არა გაქვს, საკმაოდ ძნელია. და რომ საქართველოში ბოლო ორი ათწლეულის მანძილზე აგორებულმა ანტიკათოლიკურმა ტალღამ, რომელიც რუსეთის წისქვილზე ასხამს წყალს, მაინც ვერ წაშალა ქართველ მართლმადიდებელთა პატივისცემა რომის წმინდა ეკლესიის მიმართ და იმ ღვაწლისა, რაც კათოლიკე ეკლასიას მიუძღვის საქართველოს ისტორიაში.

საბოლოო ჯამში კი ყველა ერთხმად ეთანხმებოდა იმ ჭეშმარიტებას, რომ ქრისტეს ეკლესიის დანაწევრება ეს არ არის ღმრთაებრივი ნების გამოხატულება და ეს ადამიანების მოგონილია, მათი, ვინც არასწორედ გაიგეს ღმრთის წერილი. და თუ ეკლესიათა გაერთიანება შეუძლებელია (ყოველ შემთხვევაში უახლოეს მომავალში), უბრალო ქრისტიანებს ზოგადად მსოფლიოში, კონკრეტულად კი საქართველოში გასაყოფი არაფერი აქვთ, გასაკეთებელი კი ბევრი.

ცემის ქრისტიანული ბანაკი, მიუხედავად ცალკეული უმნიშვნელო ხარვეზებისა (ნაკლოვანებების პოვნა ხომ ადამიანური ჩვევაა, ტელესკოპის აღმოჩენისთანავე ადამიანმა მზეს უპოვა ლაქები), დიდ დადებით საქმეს აკეთებს საქართველოს ახალგაზრდებში ტოლერანტული ატმოსფეროს დამკვიდრებაში და ეს, ალბათ, მთავარი დამსახურებაა ქრისტიანული ბანაკისა, რომელიც მომავალში უფრო მასშტაბური გახდება და მასში კათილიკე ახალგაზრდობის წილიც გაიზრდება.

ნუგზარ ბარდაველიძე

საუკუნო განსვენება მიანიჭე მას, უფალო!

ნინო აღოშაშვილის ხსოვნას

* 1930 წლის 30 ნოემბერი, სოფ. ივლიტა

† 2007 წლის 24 ივლისი, სოფ. უდე

ბედნიერი ის კი არ არის, ვინც ყველაფერს აკეთებს, რათა ფუფუნებაში იცხოვროს, არამედ ის, ვინც ეძებს და პოულობს იმ გზას, რომელსაც მარადიული სიცოცხლისაკენ მიყვავართ. ეს გზა ადამიანებისადმი უანგარო მსახურებით, სიყვარულითა და რწმენით უნდა იყოს შთაგონებული. ახლახან წავიდა ჩვენგან ამაგდარი ქალბატონი ნინო აღოშაშვილი, რომელიც არაერთი წლის მანძილზე კატეხისტი იყო.

ჯერ კიდევ მაშინ, როდესაც უდეში ეკლესია არ იყო, ქალბატონი ნინო არლის ეკლესიაში დადიოდა ღმრთისმსახურებაზე და იქ ატარებდა კატეხეზებს. შემდეგ მან შეკრიბა რამდენიმე ჯგუფი და უდეში, საკუთარ სახლში, კატეხიზაციებს უტარებდა ბავშვებსა და მოზრდილებს, ასწავლიდა გალობებს. მას დიდი წვლილი მიუძღვის უდის ეკლესიის აღორძინებაში.

აღსანიშნავია, რომ ასაკოვანი ქალბატონი დალღას ვერ გრძნობდა, ამა წლის მაისისა და ივნისის თვეში თითქმის ყოველდღიურად დადიოდა წმიდა წირვებზე და ლოცვებს უტარებდა ბავშვებს. ბავშვები ეკლესიაში სიხარულით მიდიოდნენ, რადგანაც იცოდნენ, რომ ქალბატონ ნინოსგან ბევრ ახალსა და საინტერესოს ისწავლიდნენ.

კარგად მახსოვს, როცა საზაფხულო არდადეგები დაიწყო, ქალბატონი ნინო ბავშვებს თვალცრემლიანი დაემშვიდობა, მათ კარგი დასვენება უსურვა და დაჰპირდა, რომ ოქტომბრიდან კვლავ გააგრძელებდა მათთან მუშაობას...

გვჯერა, ნათელი არ მოაკლდება მის სულს.

ნანა აღლემაშვილი

უდე

ახალგაზრდული გვერდი

ჩვენ არ ვეძებთ ღმერთს, არამედ ღმერთი გვეძებს ჩვენ

ახალგაზრდული საბჭოს მიერ ორგანიზებული საზაფხულო პროგრამის ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილი იყო სულიერი წვრთნანი (რეკოლექციები), რომელიც ამა წლის 26-29 ივლისს ჩატრდა წეროვანში. შეხვედრას მამა აკაკი ჭელიძე და და ჟოზეფინა უძღვებოდნენ.

პირველად ვიდებდი მონაწილეობას ასეთი ტიპის შეხვედაში და, რატომღაც ვდელავდი, თუმცა მთელი გულით ველოდი. მოლოდინი არ

გამიცრუვდა, რეკოლექცია ჩემთვის არაჩვეულებრივად ნაყოფიერი და ბევრის მომცემი აღმოჩნდა.

ამ დღეების განმავლობაში მამა აკაკიმ ჩვენს წინაშე რწმენის ნამდვილი საგანძური გადაშალა, ჩვენი მხრიდან კი საჭირო იყო მხოლოდ გულწრფელად და მთელი გულით დაგწაფებოდით მას. ამ დღეებში ჩემთვის რწმენასთან დაკავშირებული ბევრი საჭოჭმანო, ბურუსით მოცული და ამოუცნობი მოვლენა შედარებით ნათელი გახდა. რა თქმა უნდა ძნელია ადამიანური გონებით ჩასწვდე ღმრთის განგებას, არამედ, უბრალოდ უნდა შეხვდე მას. მასთან შესახვედრად კი უნდა უსმინო ღმრთის სიტყვას და აღმოაჩინო, რომ „ღმერთი არ არის შორეული, არამედ ის არის აქ, ახლა, ჩემთვის, მთლიანად“.

დილა-საღამოს ერთსაათიანი შეხვედრების შემდეგ, რამდენიმე საათს ვატარებდით სიხუმესა და ლოცვაში, ღმრთის სიტყვის ძიებაში. და იბადებოდა კითხვა: რა უნდა ღმერთს ჩემგან? მე უნდა აღმოვაჩინო ღმრთის სიტყვა და გუპასუხო მას. ყოველდღიურად, ჩემი ცხოვრების ყოველ მომენტში უნდა გავაცნობიერო, რომ „მე ვარ აქ, ახლა, შენთვის მთლიანად“. სწორედ ამ მარტივი ჭეშმარიტების გააზრებაში იხსნება ჩემი რწმენის საიდუმლო.

განმარტოების წუთებში, ასევე, საშუალება გვქონდა, რომ გავსაუბრობოდით მღვდელს ან მონაზონს, გვეთქვა აღსარება, რომელიც მამა აკაკის ლექციების შემდეგ თითქოს თავისით მოდიოდა ჩვენი გულებიდან. ერთმა ახალგაზრდამ ისიც კი აღნიშნა, რომ მან სულ რაღაც 10 დღის წინ თქვა აღსარება, მაგრამ ახლა მის გულში ისევ იფეთქა წყურვილმა იმისა, რომ კვლავ დამდგარიყო უფლის წინაშე ცოდვათა მიტევების სათხოვნელად.

ამ შეხვედრაზე გავაცნობიერე, რომ არასოდეს არ არის გვიან დაიწყო ახალი ცხოვრება; რომ მე კი არ ავირჩიე ღმერთი, არამედ მან თვითონ ამირჩია; რას ნიშნავს იყო თავისუფალი; უყურო სამყაროს ღმრთის შუქში და ღმრთის თვალებით, შეაფასო საკუთარი თავი.

ულრმესი მადლობა და ჟოზეფინას გულითადი მოპყრობისათვის, აგრეთვე მამა აკაკის, იმისათვის, რომ არ დაიშურა ჩვენთვის ძალა და ენერჯია, რათა გადმოეცა ყველაზე ძვირფასი – საკუთარი რწმენა, ცოდნა და გამოცდილება.

ულრმესი მადლობა აგრეთვე წეროვანის სახლის ადმინისტრაციას, მომსახურე პერსონალს, რომლებიც სიყვარულით ზრუნავდნენ ჩვენზე.

ვიმედოვნებ, რომ ასეთი შეხვედრები კვლავაც გაგრძელდება და უფრო მეტი ახალგაზრდა მიიღებს მონაწილეობას, რათა მათაც შეიგრძნონ ერთად ყოფნის სიხარული და საკუთარი რწმენა განამტკიცონ.

ნატო ალავერდაშვილი
გორი

გიყვარდეთ ერთმანეთი

ახალგაზრდების შეხვედრა წეროვანში

ღმრთის მადლით, ჩვენი ეპისკოპოსის მეუფე ჯუზეპე პაზოტოსა და ახალგაზრდული საბჭოს დახმარებით, 14–15 აგვისტოს წეროვანში ჩატარდა ახალგაზრდების შეხვედრა საქართველოს მასშტაბით, სადაც მრავალმა ახალგაზრდამ მოიყარა თავი. თბილისის წმ. პეტრესა და პავლეს სამრევლოდან, წმიდა მარიაშვილის ზეცადღაღვანების საკათედრო ტაძრიდან, ვალეიდან, არლიდან, ივლიტიდან, გორიდან, ბათუმიდან, ქუთაისიდან, ახალშენიდან, შრომიდან და ოზურგეთიდან. ამ შეხვედრის დევიზი იყო: “გიყვარდეთ ერთმანეთი; როგორც მე შეგიყვარეთ თქვენ”(იოანე 13,34)

ეს დევიზი მიგვითითებს და მოგვიწოდებს ღმრთისა და მოყვასის სიყვარულისკენ. საკმაოდ მნიშვნელოვანი იყო ეს შეხვედრა თავისი შინარსით. საყურადღებო იყო განსაკუთრებით გამოცდილებების გაზიარება, რომლებიც გაგვიზიარეს სხვადასხვა საკრებულოს წარმომადგენლებმა. ბათუმიდან, პაპი იოანე XXIII-ის საკრებულოდან (მამა ბენცი), ჩამოსული იყო ორი ახალგაზრდა, რომლებიც საქართველოში მუშაობენ ტოქსიკური დამოკიდებულების მქონე ხალხთან. მათი გამოცდილება შთამბეჭდავი იყო, მათ ისაუბრეს თავიანთ მძიმე, უკუღმართ წარსულზე და ლამაზ აწმყოსა და მომავალზე.

ისინი იყვნენ ნარკომანები დიდი ხნის მანძილზე, ამბობდნენ, რომ ცხოვრობდნენ არარეალურ და გაუგებარ სამყაროში, ხოლო ღმრთისა და კეთილი ადამიანების დახმარებით თავი დაადწიეს ამ უბედურებას. მიუხედავად ყველაფრისა მათ იგრძნეს საზოგადოების ყურადღება, მხარდაჭერა და სიყვარული. იმედია მათი შრომა საქართველოში ნაყოფიერი იქნება.

ცოლქმრული სიყვარულის შესახებ ისაუბრა წყვილმა ნეოკატეხუმენური საკრებულოდან, მათ აღნიშნეს რომ სიყვარული არის მოწოდება და ღმრთის საჩუქარი, რომლის დანხვაც შეიძლება ერთი ოჯახის ცხოვრებაში.

საყურადღებო იყო აგრეთვე ქუთაისის საკრებულოს და ინერ-საქართველოს წევრის მოხსენება აბორტის შესახებ რამაც ჩვენს ქვეყანაში პროცენტულ ზღვარს გადააჭარბა, მან თქვა რომ, არ შეგვიძლია სიცოცხლე წავართვათ მას, ვისთვისაც არ მიგვიცია, ვინაიდან იგი სიყვარულის ნაყოფია.

ყველა ეს გამოსვლა აღვივებს ჩვენში იმის იმედს რომ, სიყვარული შესაძლებელია, იმისა რომ ახალგაზრდები აღმოაჩენენ თავანთ თავს ქრისტეში, რომ მომავალს შეუქმნიან ეკლესიას და საზოგადოებას.

შეხვედრა გამოირჩეოდა მრავლფეროვნებით, სხვადასხვა ღონისძიება ჩატარდა, ჩატარდა აგრეთვე ახალგაზრდული ჯგუფი “შმაილ“-ის როკ კონცერტი, რითაც ახალგაზრდები საკმაოდ გაერთიანდნენ.

მთელი ღამის მანძილზე ყველას შეეძლო რომ თაყვანი ეცა ქრისტესთვის (თაყვანისცემის დროს) რაც იმის ნიშანი იყო რომ ვფხიზლობდით ქრისტესთან ერთად სიყვარულით.

15 აგვისტოს, საუზმის შემდეგ ჩატარდა ჯგუფებში მუშაობა: თუ როგორ შეგვიძლია გვიყვარდეს ღმერთი და მოყვასი, რაზეც მრავალი ინდივიდუალური პასუხი მოგვსმინეთ. ეს შეხვედრა დასრულდა წმიდა წირვით, რომელიც ადავლინა ჩვენმა ეპიკოპოსმა მეუფე ჯუზეპე პაზოტომ მარიამის ზეცად აყვანების საკათედრო ტაძარში რომლის სახელობის დღესასწაული ამ დღესაა.

ამ წირვაზე იგრძნობოდა ახალგაზრდების ერთიანობა, სიყვარული და მომავლის იმედი.

დაე, გიყვარდეთ ერთმანეთი, რადგან სიყვარული არის გზა რწმენისა და იმედისა.

შოთა გიქოშვილი

დასვენება ორპირში

ორპირში გატარებული ერთი კვირა დაუვიწყარი იქნება თითოეული ჩვენთაგანისათვის. ორპირში ჩასვილისთანავე თავი ისე ვიგრძენით, როგორც საკუთარ სახლში, რადგანაც იქ საოცარი, სიყვარულითა და სიკეთით გაჯერებული გარემო დაგვხვდა. ყოველი დღე შინაარსიანი და მნიშვნელოვანი იყო. დილიდანვე ვივსებოდით სული წმიდის მადლით, რაც საშუალებას გვაძლევდა, მთელი დღე ენერჯიულად და ხალისიანად გაგვეტარებინა.

მოვაწყვეთ დაუვიწყარი ლაშქრობა გელათის ტაძარში, საინტერესო ექსკურსია სათაფლიაში, მოვინახულეთ ბაგრატის ტაძარი ქუთაისში.

კვირის ყოველი დღე ერთმანეთისაგან განსხვავებული იყო. ჩავატარეთ ვიქტორინა – ვინ უკეთ იცნობს ბიბლიას და ისესოს. ჩვენს ყოველდღიურ შეხვედრებს უფრო საინტერესოს ხდიდა ჩვენი კატეხისტების ნადია ჩიტაძის, ელა მესხისა და ანა ველიჯანაშვილის მიერ მოფიქრებული და შემოთავაზებული გასართობი პროგრამები.

კვირის ბოლოს ძალიან საინტერესო „კავეენი“ ჩავატარეთ. ყველა ჩაგებით ამ საინტერესო ღონისძიებაში და საგანგებოდაც მოვემზადეთ. ჩვენ, ჯგუფებად დაყოფილები ერთმანეთს ვეჯიბრებოდით. აღსანიშნავია, რომ ძალიან კარგი „კავეენი“ გამოგვივიდა. გამარჯვებული გუნდი კი სამახსოვრო სუვენირებით დაჯილდოვდა.

გვიან ღამით ორპირის ჩაბნელებული ცა ჩვენი კოცონის კაშკაშა აღმა გაანათა. კოცონის გარშემო ჩვენ, შთაბეჭდილებებით აღვსილნი, ერთმანეთს ვუზიარებდით ჩვენს ფიქრებსა და ოცნებებს, სიამოვნებით ვიგონებდით აქ გატარებული ერთი კვირის თითოეულ წუთს და გული გვწყდებოდა, რომ ასე მალე დამთავრდა ჩვენი ორპირული დღეები.

მეორე დილით კი ერთმანეთს დავცილდით იმ იმედით, რომ ორპირი კვლავ მალე გაგვიწევდა მასპინძლობას.

მაგდა და სოფიკო მურადაშვილები
მთისძირი

„საქართველოს კარიტასი“ ახალგაზრდების მასპინძელი არდადეგები აბასთუმანში

რამდენიმე წელია, ყოველ ზაფხულს სამცხე-ჯავახეთის ბავშვები, რომლებიც ეკლესიის აქტიური წევრები არიან და კატეხიზაციებზეც ხშირად დადიან, „საქართველოს კარიტასის“ პროგრამით, აბასთუმანში ისვენებენ თანატოლებთან ერთად. შეიძლება ითქვას „კარიტასის“ გეოგრაფიული არეალი გაფართოვდა და ბანაკმაც ბაკურიანიდან აბასთუმანში გადაინაცვლა.

აბასთუმანი წელსაც გულუხვი და სტუმართმოყვარე მასპინძელი აღმოჩნდა ვალეს, უდის, ახალციხის, ივლიტის, ბორჯომის, არლის, ვარგავის, ხიზაბავრის, ბენარისა და უნწის ბავშვებისათვის. ექვსი კვირის განმავლობაში სახალისო, ინტელექტუალური და გასართობი ბანაკი საუკეთესო გარემო იყო ბავშვების სულიერი ზრდისა და დასვენებისათვის.

აღსანიშნავია, რომ ქართველ ბავშვებთან ერთად აბასთუმნის ბანაკში სომეხი ბავშვებიც ისვენებდნენ. ბანაკის ბოლო ნაკადი შეავსო სომხური წესის კათოლიკეთა და სომხური სამოციქულო ეკლესიის ბავშვების გუნდმა.

იმისათვის, რათა ბანაკის ცხოვრება უფრო სახალისო ყოფილიყო, მისმა ორგანიზატორებმა გადაწყვიტეს, მოზარდები დაახლოებით ერთი ასაკის

მიხედვით შეერჩიათ: აბასთუმნისაკენ ყოველ კვირას სხვადასხვა სოფლებიდან და ქალაქებიდან მეტნაკლებად ახლო ასაკის ბავშვთა ჯგუფები მიემართებოდა.

ანიმატორებად ბავშვებს თავიანთი კატეხისტები მიჰყვებოდნენ, რომელთაც სემინარისტები დიდი გულმოდგინებით ეხმარებოდნენ. ბანაკის სულისჩამდგმელი და პასუხისმგებელი კი მამა არტური იყო, რომელიც ექვსი კვირის განმავლობაში აბასთუმანში იმყოფებოდა და დაუღალავად შრომობდა ბანაკისა და თითოეული ბავშვის კეთილდღეობაზე.

მამა არტურისა და ანიმატორების წყალობით ბანაკის ცხოვრება მეტად საინტერესოდ წარიმართებოდა. მართალია, ბავშვები ბანაკში მხოლოდ თითო კვირით იმყოფებოდნენ, მაგრამ სახლებში მაინც დიდი ემოციებითა და შთაბეჭდილებებით დატვირთულნი ბრუნდებოდნენ. ყოველ მათაგანს სურდა, მომდევნო ზაფხულს კვლავ მოხვედრილიყვნენ აბასთუმნის ბანაკში.

ცხოვრება ბანაკში აქტიურად მიედინებოდა: იყო საინტერესოდ მოფიქრებული გასართობი თამაშები, ვიქტორინები, ინტელექტუალური შეჯიბრებები და ბევრი სხვა რამ... მოეწყო სილამაზის კონკურსიც, რომელზეც გამოვლინდა „მის ბანაკი“ და „მისტერ ბანაკი“.

ბევრი დრო გვეკონდა გასართობად, მაგრამ ჩვენი უმთავრესი საქმე იყო ლოცვა. ყოველ დილას ლოცვით ვიწყებდით და გვჯეროდა, რომ ამის შემდეგ მთელ დღეს შინაარსიანად გავატარებდით. არც გასამხნევებელი ვარჯიშები გვაგიწოდებოდა და სხეულს ფიზიკურადაც ვიკაშუბდით, გემრიელი საუზმე ვარჯიშის შემდეგ კი მართლაც სასიამოვნო იყო...

სამხრეთი საქართველო მთიანი მხარეა და ყველას არა აქვს საშუალება ისწავლოს ცურვა და გაიკაუოს სხეული. მამა არტური ამაშიც გვეხმარებოდა და აბასთუმნის აუზში, კვირაში ორჯერ, ცურვის გაკვეთილებს გვიტარებდა. ბევრი ბავშვის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ ადვილად დაეუფლა ცურვას.

არც ლაშქრობები იყო ჩვენთვის „უცხო ხილი“, თითქმის ფეხით შემოვიარეთ აბასთუმნის შემოგარენი: ვიყავით ობსერვატორიაში, დავლაშქრეთ თამარის ციხე. სადამოლობით კი ფეხბურთის ჩემპიონატები ეწყობოდა, რომელშიც ყველა დიდი ენთუზიაზმით მონაწილეობდა, ბიჭები ცდილობდნენ კარგად ეთამაშათ, რომ გულშემატკივარი გოგონების გული გაეხარებინათ.

ბანაკში საოცარი წესრიგი სუფევდა. ეს იმითაც იყო განპირობებული, რომ ყველამ კარგად იცოდა თავისი საქმე: ათ ბავშვზე ერთი ანიმატორი იყო პასუხისმგებელი, დაწესებული იყო სასტუმროში მორიგეობის სია და ყველა აქტიურად იყო ჩაბმული სასტუმროს მოვლა-დასუფთავებაში.

სადამოლობით დიდი ინტერესით ვადევნებდით თვალს ანიმაციურ ფილმებს და ძილის წინ უფლის ვედრებით ვასრულებდით დღეს.

კვირა სწრაფად გადიოდა და გულდაწყვეტილი, მგრამ კმაყოფილი ბავშვები შინ ბრუნდებოდნენ, სადაც მოსიყვარულე მშობლები მათ მოუთმენლად ელოდნენ.

თამრიკო ჩიტაშვილი

ზაფხულის დღეები „ქუთაისის კარიტასის“ ბავშვთა ცენტრში

როგორც ყოველთვის, ამჯერადაც შინაარსიანი და დატვირთული აღმოჩნდა ზაფხულის ცხელი დღეები ქუთაისის ბავშვთა ცენტრის მოსწავლეებისათვის. ხელმოკლე ოჯახების ბავშვები, რომელთა მშობლებსაც საშუალება არ ჰქონდათ შეიღებინათ დასასვენებლად გაემგზავრებინათ, თუნდაც სოფლად (ასეთები კი საკმაოდ ბევრი იყო), მთელ დღეებს ბავშვთა ცენტრში ატარებდნენ. მათთვის ცენტრის პედაგოგებმა საგანგებოდ შეიმუშავეს ახალი დროის რეჟიმი და ღონისძიებათა პროგრამა, სადაც ბევრი გასართობი კონკურსი, ინტელექტუალური და სპორტული თამაშობა და სხვა სახის

შეკრებები იყო გათვალისწინებული. ბავშვებს უჩვენებდნენ ფილმებს, დაჰყავდათ ექსკურსიებზე და ლაშქრობებზე. ბავშვები რაზმებად იყვნენ დაყოფილი, თითოეულ რაზმს თავისი კაპიტანი ჰყავდა. მათ შორის შეჯიბრებები ყოველთვის დიდი ემოციურობით გამოირჩეოდა, განსაკუთრებით ეს ითქმის მინიფუნბურთის ჩემპიონატზე, სადაც უშეღავათო ბრძოლაში გამარჯვება III რაზმმა მოიპოვა, ხოლო საერთო ჩათვლაში IV რაზმი გამოვიდა გამარჯვებული.

მოეწყო საინტერესო ლაშქრობები ქუთისის შემოგარენში არსებული ისტორიული ძეგლების გასაცნობად. განსაკუთრებით დაუფიქვარი იქნება ექსკურსია სოფელ დიდ ჯიხაიში, კერძოდ ნიკო ნიკოლაძის სახლ-მუზეუმში. აქ ბევრმა მოზარდმა პირველად აღმოაჩინა ეს ბუმბერაზი პიროვნება, რომელმაც იმ დროს საქართველოში ბევრ ისეთ წამოწყებას ჩაუყარა საფუძველი, რაც დღესაც აქტუალურია. და, საერთოდაც, ამ დიდმა მამულიშიღმა სამშობლოს კეთილდღეობისათვის ზრუნვაში გალია მთელი ცხოვრება. ასევე, დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ბავშვებზე ნოქალაქევის – არქეოპოლისის დათვალიერებამ, ხოლო მდინარე ტეხურაზე გატარებული დღე მათ, ალბათ, დიდხანს ემახსოვრებათ.

მიმდინარე 2006-2007 სასწავლო წლის ბოლოს შედგა ხის დამუშავების ტექნოლოგიის შემსწავლელი კურსების მოსწავლეთა პირველი გამოშვება. ეს პროგრამა მეორე წელია მიმდინარეობს ბავშვთა ცენტრის საერთო პროექტის ფარგლებში და ითვალისწინებს 9 კლასის ზევით მოსწავლეთათვის შრომითი სწავლების ორწლიან კურსს, სადაც ბავშვები ეუფლებიან ხის დამუშავებისა და ავეჯის წარმოების სპეციალობებს. წელს კურსი ოთხმა ახალგაზრდამ დაამთავრა. მათ გაიარეს თეორიული და პრაქტიკული სწავლების სრული კურსი ისეთ საგნებში, როგორებიცაა: ხის შრობა და შენახვა, მერქანთმცოდნეობა, ხის დამუშავების ტექნოლოგია, ხაზვა, ხელოვნებათმცოდნეობა, კომპიუტერული სწავლება, უცხო ენა. პრაქტიკულ ნაწილში კი დაეუფლნენ ხელსაწყო-იარაღებისა და ჩარხ-დანადგარების ექსპლოატაციის წესებს. შეასრულეს გარკვეული პრაქტიკული სამუშაოები. 2007 წლის 28 ივნისს ჩატარებული გამოცდებისა და შესრულებული ნამუშევრების საფუძველზე, საგამოცდო კომისიამ მათ მიანიჭა ტექნიკოსის კვალიფიკაცია. ახალგაზრდები მალე ჩაებმებიან შრომით საქმიანობაში და ეს სპეციალობა მათი პროფესია იქნება.

ივლისის თვეში კი ის ბავშვები, რომლებიც განსაკუთრებით მძიმე პირობებში იმყოფებიან, დასასვენებლად გაემგზავრნენ ბათუმში – „იმედის სახლში“, სადაც მასპინძლებმა და თანმხლებმა პედაგოგებმა მათ საუკეთესო პირობები შეუქმნეს დასვენებისა და გართობისათვის. ბავშვები დადიოდნენ ზღვაზე, დაათავლიერეს ბათუმის ბოტანიკური ბაღი, გონიოს ციხე-სიმაგრე და სხვა საინტერესო ადგილები. აწყოდნენ საინტერესო სადამოებს და სპეციალურ შეჯიბრებებს. საბანაკო შეკრება ორ ეტაპად მოეწყო და ამ დროის მანძილზე დაახლოებით 50-მდე ბავშვმა დაისვენა.

თამუნა კეკელიძე – ანიმატორი: „ჩვენ ნაკადში ძირითადად უმცროსი ასაკის ბავშვები მოხვდნენ. ცენტრის ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა, მე და ლია გახარია ანიმატორებად წამოვსულიყავით. ჩვენ უფროსკლასელები ვართ. ბავშვთა ცენტრში მისი დაარსებიდან დავდივართ და ორივე მასწავლებლობაზე ვოცნებობთ. მიუხედავად იმისა, რომ აქ მყოფ ბავშვებს კარგად ვიცნობთ, ეს მაინც დიდი პასუხისმგებლობაა ჩვენთვის. ასევე, გაცნობიერებული გვაქვს ისიც, რომ ცენტრის ღირექციამ ამით ჩვენ დიდი ნდობა გამოგვიცხადა. ეს ჩვენთვის ერთგვარი გამოწვევაა და პირველი გამოცდილება“.

სოფიკო სვანიძე – ბავშვთა ცენტრის მოსწავლე: „იმედის სახლში“ ადრეც დამისვენია და უსაზღვროდ ბედნიერი ვარ, რომ წელსაც მოვხვდი დამსვენებელთა სიაში. აქ ბევრი ისეთი ბავშვიცაა, ვისაც ზღვა ჯერ არ ენახა. ჩვენ ყველანი უსაზღვრო ბედნიერები და კმაყოფილები ვართ. მადლობა და

ლორედანას, ცენტრის პედაგოგებს და, რა თქმა უნდა, ჩვენს მასპინძლებს, რომლებმაც ყველაფერი გააკეთეს იმისათვის, რათა ეს დღეები ჩვენთვის დაუვიწყარი ყოფილიყო“.

ლევან ბეგიშვილი

სარჩევი

სულიერება
კათოლიკე ეკლესია საქართველოში
კათოლიკე ეკლესია მსოფლიოში
ქადაგება
ინტერვიუ
ისტორიის ფურცლები
მკითხველები გვწერენ
ინფორმაცია
ახალგაზრდული გვერდი

საგანგებო ჩანართი:
პეტრე იბერი და არეოპაგიტოკა

რედაქცია:

მამა გაბრიელე ბრაგანტინი
ნუგზარ ბარდაველიძე
ნატო ბიგვავა
ვერიკო ნოზაძე
მერაბ ღაღანიძე
ზაზა შათირიშვილი
ციცილო ხითარიშვილი

მისამართი:
თბილისი, გია აბესაძის ქ. №4
ტელ.: 98-95-16
რეგისტრაციის № 1853
დაარსდა 1994 წ.
მანანა ანდრიაძის მიერ
© „საბა“, 2007

პეტრე იბერი და არეოპაგიტოკა საგანგებო ჩანართი

VI საუკუნის პირველ ნახევარში გახმაურებული ნაწარმოებები, რომლებიც არეოპაგიტული კრებულის („ჩორპუს რეოპაგიტოცუმ“) სახელითაა ცნობილი, გამოჩენისთანავე აქტიური მსჯელობის საგანი გახდა. საუკუნეების განმავლობაში ინტერესი ამ კრებულისა და მისი შესაძლო ავტორისადმი არ გამქრალა.

არეოპაგიტული კრებული შედგება ფილოსოფიურ-თეოლოგიური ხასიათის ოთხი ტრაქტატისა და ათი წერილისაგან. ტრაქტატებია: „ღმრთაებრივ სახელთა

შესახებ“, „ზეციური იერარქიის შესახებ“, „საეკლესიო იერარქიის შესახებ“ და „მისტიკური თეოლოგიის შესახებ“. I, II, III და IV წერილები ავტორმა უძღვნა გაიოზ ბერს, V – დოროთე მსახურს, VI – წმიდა სოპატრეს, VII – პოლიკარპე ეპისკოპოსს, VIII – დემოფილე ბერს, IX – ტიტე ეპისკოპოსს, X – იოანე თეოლოგს.

არეოპაგიტული შრომების არსებობა ცნობილი გახდა 532 წელს კონსტანტინოპოლის საეკლესიო კრებაზე. მართალია, ამ ტრაქტატებმა ადრეც იჩინეს თავი, სახელდობრ, სევეროს ანტიოქიელის წიგნებში, რომლებიც დაწერილია 518-528 წლებში და სადაც ციტირებულია ადგილები ზემოაღნიშნული თხზულებებიდან, მაგრამ პირველი გამოსხმაურება და ლაპარაკი ამ შრომების ირგვლივ სწორედ კონსტანტინოპოლის კრებაზე დაიწყო, სადაც წარმოებდა გაცხარებული რელიგიური დისკუსია დამარცხებულ მონოფიზიტებსა და გამარჯვებულ დიოფიზიტებს ანუ ქალკედონიტებს შორის. მიუხედავად ქალკედონის კრების (451) გადაწყვეტილებისა, რომ ქრისტე არის ორბუნებოვანი, მონოფიზიტები კვლავ განაგრძობდნენ ბრძოლას კონსტანტინოპოლის ზემოაღნიშნულ კრებაზე, ქრისტეს ერთბუნებოვნების დასამტკიცებლად. ამ დისკუსიაში მონოფიზიტები სხვა ავტორიტეტებთან ერთად იშველებდნენ ციტატებს უცნობი შრომებიდან, რომელთა ავტორად ისინი ასახელებდნენ დიონისე არეოპაგელს.

დიონისე არეოპაგელი, როგორც ეს „დიონისე არეოპაგელის ცხოვრებიდან“ არის ცნობილი, ცხოვრობდა ჩვენი წელთაღრიცხვის I საუკუნეში. იგი იყო ათენელი წარმართი, ათენის არეოპაგის ერთ-ერთი წევრი (აქედანაა მისი ზეწოდება – დიონისე არეოპაგელი). დიონისე პავლე მოციქულს მოუქცევია ქრისტიანობაზე და დაუმოწაფებია კიდევ. დიონისე იყო ათენის პირველი ეპისკოპოსი, რომელიც შემდგომ საუკუნეებში დიდი მოციქულებრივი ავტორიტეტით სარგებლობდა. „ამას ადგილსა განისჯებოდეს ათინელნი ყოველთა თვსვე კნინოდენტაცა ბრალთა და უმჯულთებათა, ვითარ-იგი ყოველსავე წარმოიტჯან ანდრიტიონ პირველისა, ხოლო ფილოხოროს მეორესა და მესამესა წიგნსა შინა ათინელთასა... ხოლო მოიკსენებენ წმიდისა დიონისისთვს არეოპაგელისა დიონისიოს ძუელი, ეპისკოპოსი კორინთელთა, და პოლიკარპოს ათინელთა მიმართსა შინა ეპისტოლესა“.

დიოფიზიტებმა ეჭვის ქვეშ დააყენეს დიონისე არეოპაგელის შრომები, რომლებიც თითქოს აღნიშნული დისკუსიიდან 400 წლის წინათ დაწეროს პავლე მოციქულის მოწაფეს. დიოფიზიტური პარტიის წარმომადგენელი, მართლმორწმუნე ეკლესიის დამცველი მთავარეპისკოპოსი იპათოს ეფესელი გააკირვებული აღნიშნავს პაექრობისას – ასეთი მნიშვნელოვანი ნაწერები რომ მართლაც ყოფილიყო აქამდე, ეს როგორ გამორჩებოდა ეკლესიის ისეთ მოღვაწეებს, როგორიც იყვნენ წმ. კირილე და წმ. ათანასეო. წმ კირილე გარდაიცვალა 445 წელს და მან არაფერი იცოდა აღნიშნული თხზულებების არსებობის შესახებ.

მართალია, არეოპაგიტული შრომები გამოსულია მონოფიზიტთა წრიდან, მაგრამ ამ ნაწერებში გატარებული აზრები, რომლებიც თითქოს უპირისპირდებოდნენ ოფიციალური მართლმორწმუნე ეკლესიის შეხედულებებს ქვეყნიურ და ზეციურ სამყაროთა წყობისა და მათ ძალთა შესახებ, მოჩვენებითი იყო. მოციქულებრივი წარმოშობის წყალობით არეოპაგიტულმა თხზულებებმა დიდი ავტორიტეტი მოიპოვა და სწრაფად იწყო გავრცელება. მაგრამ ამავე დროს ადგილი ჰქონდა დაეჭვებასაც, რომელსაც ეს შრომები იწვევდა, როგორც თავისი მართლმორწმუნეობით, ისე მათ ავტორად დიონისე არეოპაგელის მიჩნევით. პავლე მოციქულის მოწაფის ავტორიტეტის დაცვითა და ოფიციალური ეკლესიის ინტერესებისათვის აღნიშნული ნაწერების გამოყენების მიზნით ამ დაეჭვებას სასტიკად შეებრძოლნენ VI საუკუნის ეკლესიის

თვალსაჩინო მოღვაწეები – იოანე სკვითოპოლეელი, ეფრემ ანტიოქიელი, ლეონტი ბიზანტიელი და სხვა. სწორედ ესენი იყვნენ არეოპაგიტული კრებულის პირველი კომენტატორები, რომლებიც ამ თხზულებებს განიხილავდნენ მართლმორწმუნე დოგმატიზმის სარგებლობის პრინციპით. ასე რომ, მრავალი საუკუნის განმავლობაში ეს წიგნები მიეწერებოდა დიონისე არეოპაგელს.

VI საუკუნიდანვე იწყება არეოპაგიტულ თხზულებათა თარგმნაც მრავალ ენაზე. VII საუკუნეში გამოჩენილმა ღმრთისმეტყველმა, წმიდა მაქსიმე აღმსარებელმა ამ ნაწერებს გაუკეთა ვრცელი კომენტარები, რომლებშიც იცავდა მათ ორთოდოქსულობას.

როგორც უკვე ვთქვით, არეოპაგიტული შრომების გამოჩენისთანავე გაჩნდა ეჭვი მათი ავტორის შესახებ, ხოლო საუკუნეების შემდეგ ეს ეჭვი გამყარდა და დადასტურდა კიდევ. იმ საკითხით საუკუნეების მანძილზე დაინტერესებული იყო მრავალი გამოჩენილი მოღვაწე. საკმარისია დავასახელოთ რამდენიმე: ბიზანტიელი ფილოსოფოსი: ფოტიოსი (IX ს.), გიორგი ტრაპეზუნელი (XIV ს.) და თეოდორე ღაზელი (XV ს.). რენესანსის ეპოქაში იტალიელმა მეცნიერმა ლორენცო ვალამ (1415-1465 წ.წ.) და გამოჩენილმა ჰუმანისტმა მოაზროვნემ ერაზმ როტერდამელმა (1415-1536 წ.წ.) გამოთქვეს სერიოზული დაეჭვება, რომ არეოპაგიტული შრომები არ შეიძლება დაწერილიყო I საუკუნეში. ამავე თვალსაზრისზე იდგა რენესანსის ეპოქის გერმანელ და ფრანგ მოღვაწეთა მნიშვნელოვანი ნაწილი. სწორედ ამიტომ უწოდეს არეოპაგიტიკის ავტორს ფსევდო-დიონისე არეოპაგელი.

ამრიგად, თუ არეოპაგიტიკის ავტორი არ არის დიონისე არეოპაგელი, დგება საკითხი – ვინ არის ავტორი ამ ნაწარმოებებისა, რომელთაც უდიდესი მნიშვნელობა აქვთ, როგორც ფილოსოფიის ისტორიაში, ისე თეოლოგიურ აზროვნებაში. თავიდან ამ საკითხს მკვლევართა მეტი ნაწილი ასე აყენებდა: ამ თხზულებათა ავტორი შეცდომით იქნა მიღებული არეოპაგელად, რადგან მასაც დიონისე ერქვა, თუ იგი, უცნობი ავტორი, განზრახ ამოეფარა (თუ ამოეფარეს) მოციქულის მოწაფის ავტორიტეტს, რომ მის იდეებს მეტი გასაქანი და დამაჯერებლობა მოეპოვებინა. ასე რომ, ორივე შემთხვევაში მიჩნეული იყო, რომ საძიებელი ავტორი აუცილებლად დიონისეს სახელის მატარებელია. აზრთა სხვადასხვაობას ამ მეცნიერთა შორის მხოლოდ ის იწვევდა, თუ სახელდობრ რომელი და სადაური დიონისე ჩათვალათ, XVIII საუკუნის მოღვაწე იოანე-ფილიპე ბარატერიუსი ამტკიცებდა, რომ მოცემულ თხზულებათა ავტორი დიონისე ალექსანდრიელიაო. მაგრამ მისი არგუმენტი არ აღმოჩნდა საფუძვლიანი და ბარატერიუსის თეორია არ იქნა გაზიარებული. მეცნიერთა მეორე ნაწილი თუმცა არ მიიჩნევდა, რომ ავტორი აუცილებლად დიონისე უნდა ყოფილიყო, მაგრამ სასურველ შედეგს მაინც ვერ მიაღწიეს, რადგან მათი არგუმენტაციაც სუსტი იყო. მაგალითად, დოდველი ამტკიცებდა, რომ საძიებელი ავტორია გრიგოლ დიდი, რომის პაპი (VI ს), მ. ლეჟიენი ავტორად მიიჩნევდა პეტრე ფულონს და ა. შ. არსებობდა, აგრეთვე, სხვა უამრავი მოსაზრება ამის თაობაზე. ყოველი მათგანი განსხვავებული გზით უდგება ამ საკითხს და საბოლოოდ ამ მოსაზრებათა სისტემა საოცრად მრავალფეროვან სურათს ქმნის, მაგალითად, ბაუმგარტენ-კრუზიუსმა დააკავშირეს არეოპაგეტური შრომები ანტიკურ მისტიციზმთან, კერძოდ დიონისესთან (ღვინისა და ბახუსის ღვთაება ძველ საბერძნეთში) და გამოთქვეს მოსაზრება, რომ, ამ ორი სახელის – დიონისესა და არეოპაგელის – შეერთება დემონსტრირებული გამოხატულება იყო ანტიკური მისტიციზმისა (დიონისეს სახით) და ახალი აღთქმის (არეოპაგელის სახით) სინთეზისა. მაგრამ ეს თეორია არ იქნა გაზიარებული. XIX საუკუნეში ფრანგმა მკვლევარმა ფრეპელმა დაასკვნა, რომ დიონისე არეოპაგელი, რომელიც აგრეთვე იყო პარიზის პირველი ეპისკოპოსიც, არის ავტორი ამ სახელით ცნობილი შრომებისა. დიონისეს ისტორიის გადმოცემისას ის ეყრდნობოდა

დაკავშირება ეკლესიის დამაარსებლის – ქრისტეს, უშუალო მოწაფის სახელთან. დაგუბრუნდეთ ნუცუბიძის თეორიას.

ნუცუბიძე განიხილავს არეოპაგიტული თხზულებების დაწერის თარიღს, ყველა შესაძლო ავტორს და ზაქარია რიტორის „საეკლესიო ისტორიაში“ შემოთავაზებულ სიყალბეს ფსევდო-დიონისესა და პეტრე იბერთან დაკავშირებით. ასევე, ზაქარია რიტორის ცნობას იმის შესახებ, „რომ ისაიას, ენიოს დახელისა და მაიუმელი ეპისკოპოსის პეტრე იბერის ქრისტოლოგიურ წრეში პლატონის, არისტოტელესა და პლოტინის გამოყენების წინამავალი ცდების ნაკლოვანებათა კრიტიკული განხილვა ხდებოდა“.

ნუცუბიძე ორ გზას გვთავაზობს ამ პრობლემის გადასაჭრელად: 1) იმ პერიოდში მოღვაწე ყველა ფიზიკური პირის განხილვას, როგორც შესაძლო ავტორისას, 2) ზაქარია რიტორი თხზულებაში უცნაურობების გარკვევას.

პირველი გზა: მთელი ეს გარემო 5 კაცისაგან შედგება: სამი ფილოსოფოსია და ორი ქრისტოლოგი. პროკოფი რაზელი, ენიოს დახელი და ზაქარია რიტორი – ამათგან არც ერთი არ ყოფილა პროკლეს იდეების მიმდევარი. პროკოფი რაზელი მრავალმხრივი გავლენების ქვეშ უნდა იმყოფებოდეს, დაწყებული ფილონ ალექსანდრიელიდან, კაბადოკიელი მამებით დამთავრებული. ზაქარია გამოირიცხება თავისივე განცხადებათა საფუძველზე. გარდა ამისა, მას და ენიოსს უფრო მეტად პლატონის იდეების მისადაგება აინტერესებდათ ქრისტოლოგიისათვის. იოანე ფილოპონი ალექსანდრიაში და ლეონტი ბიზანტიელი – ამ ორივე ქრისტოლოგს გამოირიცხავს შ. ნუცუბიძე. „ქრისტოლოგიის გზით ანტიკური ფილოსოფიის შინაგანი საზრისის გახსნა, რაც ქრისტიანული კულტურის ბაზაზე ანტიკურობის ხაზის გაგრძელებას ნიშნავს – ასეთია იმ იდეური გარემოს არსი, რომლიდანაც ამოვარდნილია პროკოფი რაზელი, მაგრამ რომელსაც მაინც ნაწილობრივ ემყარებოდა ორი დანარჩენი დახელის – ენიოსისა და თვითონ ზაქარია რიტორის აზროვნება. განსაკუთრებით ეს ისაია – პეტრე – ენიოსის გარემოზე ითქმის. V საუკუნეში რომ ფიზიკურად არსებულყო არეოპაგიტულ წიგნთა ავტორი, იგი ამ ჯგუფის მეოთხე წევრი უნდა ყოფილიყო, რომლის ურთიერთობებზეც მოგვითხრობს ზაქარია რიტორი. მაგრამ ეს ავტორი არ არსებობდა, როგორც ამ „გონითი ურთიერთობის“ მეოთხე წევრი, რადგან იგი ერთ-ერთი სამთაგანი იყო. ისაია და ენიოსი ამ როლისათვის შეუფერებელი იყვნენ, რჩებოდა მხოლოდ „მეორე მოსე“ და „მეორე პავლე მოციქული“ – პეტრე იბერი“.

პეტრე იბერი – ერისკაცობაში მურვანი (სირიული წყაროებით ნაბარნუგი), ივერიელი მეფის ბუზმირის შვილი, ბაკურ დიდის შვილიშვილი იყო. დაიბადა 411 წელს. 12 წლისა ბიზანტიაში თეოდოსი II-ის კარზე მძევლად წარგზავნეს, იზრდებოდა დედოფალ ევდოკიას ზედამხედველობით. სასახლეში მას ბრწყინვალე განათლება მიუღია და თავისი ნიჭიერებით განცვიფრებაში მოუყვანია მთელი სასახლის კარი. იერუსალიმში ყოფნის დროს აუთვისებია ასურული ენა და მწერლობა. შემონახული ცნობების მიხედვით იგი ბიზანტიაში უსმენდა მაშინდელ ფილოსოფოსებს, სავარაუდოა, მათ შორის, პროკლესაც. იგი დანიშნული იყო საიმპერატორო კავალერიის უფროსად, მაგრამ ამქვეყნიური დიდება მას არ იზიდავდა. ბავშვობიდანვე გულჩათხრობილობით, სევდიანობითა და განმარტოებისადმი სიყვარულით გამოირჩეოდა. იგი გაიპარა სასახლიდან და პალესტინაში, იერუსალიმში რამდენიმე ქართველთან ერთად გაიქცა.

სანამ მეორე გზას განვიხილავთ, საჭიროა პეტრე იბერის ბიოგრაფიული ცნობების შესახებ ნუცუბიძის მოსაზრებას გავეცნოთ. იგი მიიჩნევს, რომ მის შესახებ ბიოგრაფიული ცნობები ერთი ღირებულების არ არის. დიდი ღირებულებისა იყო ზაქარია რიტორის ამჟამად დაკარგული ბიოგრაფია. არსებობს ანონიმური სირიული ბიოგრაფია და იოანე მაიუმელის

„პლეროფორები“, რომელთაც ერთნაირი ღირებულებები გააჩნიათ. ნუცუბიძის აზრით, არ შეიძლება ისინი უკრიტიკოდ გამოვიყენოთ.

პეტრე იბერის მოღვაწეობის ხანა დაემთხვა მონოფიზიტთა და დიოფიზიტთა სასტიკ ბრძოლას. ამ საკითხისადმი პეტრე იბერის დამოკიდებულებაზე ძნელია საუბარი. მის შესახებ ცნობებს მისი მოწაფეები და ბიოგრაფები გვაწვდიან, რომლებიც მონოფიზიტები არიან. ამიტომ არ არის გამორიცხული ტენდენციურობა. „ოფიციალური ეკლესიის მიერ ფსევდო-დიონისესა და პეტრე იბერის თავის კაცად ცნობის ფაქტი პრინციპულად იმავე ღირებულებისაა, რაც მონოფიზიტური პარტიის მიერ მისი თავის კაცად ცნობა. არც მეტი, არც ნაკლები“.

ნუცუბიძე-ჰონიგმანი იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ პეტრეს ამ საკითხში შემრიგებლური პოზიცია უკავია. „მისი ნეიტრალური პოზიციით უნდა აიხსნებოდეს (პეტრეს ავტორიტეტისა და დიდ გავლენასთან ერთად) ის გარემოება, რომ ბიზანტიის კეისარმა ზენონმა თავისი „ჰენოტიკონის“ – მებრძოლ მხარეთა მორიგების ამ პროექტის – განხორციელების მიზნით დახმარებისათვის მიმართა პეტრე იბერიელს. მაგრამ აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ პეტრეს პოზიცია მონოფიზიტებისაკენ მაინც უფრო იხრება“.

ამრიგად, ნუცუბიძე ზაქარია რიტორს დიდ ავტორიტეტად მიიჩნევს და დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს მის ცნობას, მოცემულს „საეკლესიო ისტორიაში“: იმ დიონისე არეოპაგელმა, რომელმაც წარმართობის უმეცრებისა და წყვილიდან ღმრთის შემეცნების განსაკუთრებულ შუქს მიაღწია ჩვენი მოძღვრის პავლეს მეშვეობით, დაწერა წიგნი, რომელიც მან წმინდა სამების ღვთიურ სახელებს მიუძღვნა“.

ცნობილია, რომ თავის წრეში პეტრე იბერს „მეორე პავლე მოციქულს“ უწოდებდნენ. „ამგვარად, ფაქტად რჩება, რომ ზაქარია რიტორმა იცის, I საუკუნეში მცხოვრები დიონისე რომ არას გზით არ არის არეოპაგიტულ წიგნთა ავტორი და მიუხედავად ამისა, გვაჩვენებს თავს, თითქოს მისი ავტორობა სჯერა“.

ნუცუბიძის აზრით, ზაქარია რიტორი ფალსიფიკაციას მიმართავს მხოლოდ იმ მიზნით, რათა მიახვედროს მკითხველი, რომ პეტრე იბერი წერდა. „ამგვარად, ზაქარია რიტორმა ერთ შემთხვევაში დაუშვა არარსებული ადამიანის არსებობა და მას მიაწერა რაღაცა წიგნის დაწერა, რომელიც მას პეტრე იბერის თხზულებად გამოუცხადებია. სხვა შემთხვევაში კი იგი, პირიქით მის დროს და მისთვის საგანგებოდ საინტერესო საკითხებზე დაწერილ წიგნებს, რომელთა ავტორის ვინაობაც მან ამის გამო შეუძლებელია არ იცოდეს, მიაწერს ჩვენი წელთაღრიცხვის I საუკუნეში მცხოვრებ კაცს“.

ნუცუბიძეს აინტერესებს სამი საკითხის გარკვევა: პეტრე იბერი წარმოადგენდა თუ არა ისეთ მოღვაწეს, რომელსაც შეეძლო ასეთი ნაწარმოებების დაწერა, ემთხვევა თუ არა პეტრე იბერის მოსაზრებები ფსევდო-დიონისესას და ხომ არ არის შემონახული რაიმე ლიტერატურული ძეგლები, რომლებიც დაამტკიცებდნენ პეტრე იბერისა და არეოპაგიტის კავშირს. ნუცუბიძე განიხილავს ამ საკითხებს და სამივეზე დადებით პასუხს სცემს. აი, რას წერს იგი: „ზაქარია რიტორი პეტრე იბერს ახასიათებს, როგორც მთელს დედამიწის ზურგზე „ფრიად საკვირველად სახელგანთქმულ კაცს“. ისტორიკოსი ევაგრე გვატყობინებს: „პეტრე იბერმა, დახის ყოფილმა წინამძღოლმა (წინამძღვარმა), ბევრი ლაპარაკი გამოიწვია“. ანონიმი ბიოგრაფი მრავალგზის აქებს პეტრეს, ადარებს მას პავლე მოციქულს და, განსაკუთრებით, მოსე წინასწარმეტყველს. ამასთან მისი სტილი ერთი და იგივეა – „მეორე პავლე მოციქული“, „მეორე მოსე“.

შალვა ნუცუბიძემ კარგად იცოდა, რომ მის მოსაზრებას უკრიტიკოდ არ მიიღებდნენ, ამიტომ ითვალისწინებს ორ მომენტს: 1) ხომ ვერ იქნებოდა პეტრეს

მოსაზრებებისა და არეოპაგიტული თხზულებების დამთხვევა იმით განპირობებული, რომ პეტრე და მისი წრე იცნობდნენ ამ თხზულებებს და 2) ხომ არ უშლის ხელს პეტრე იბერის არეოპაგიტიკის ავტორად გამოცხადებას, მათი მიმართება მონოფიზიტებთან და დიოფიზიტებთან? ნუცუბიძის აზრით, პირველი ცრუ პრობლემაა, რადგან პეტრე იბერი ამ თხზულებებს იცნობდა, როგორც ავტორი და არა როგორც მკითხველი, რადგან ისინი ცნობილნი გახდნენ მხოლოდ პეტრე იბერის სიკვდილის (448-451 წ. წ.) შემდეგ. მეორე საკითხთან დაკავშირებით კი ნუცუბიძე თვლის, რომ ამ მხრივ მათი ბედი ძირითადად ერთნაირია. არც ერთთან ქრისტეს ბუნების საკითხი პირდაპირ არ არის დასმული. ისტორიული ფაქტია, რომ ორივეს გარკვეული დროის მანძილზე მონოფიზიტებად თვლიდნენ. შემდეგ კი სცადეს ორივეს სახელის გამოყენება გაბატონებული ეკლესიის ინტერესების დასაცავად.

შალვა ნუცუბიძე მიიჩნევს, რომ XI-XIII საუკუნეების ქართულ მწერლობაში მოგვეპოვება ამის დამადასტურებელი ცნობები: იოანე პეტრიწთან, ჩახრუხაძესთან და რუსთაველთან. საერთოდაც მიაჩნდა, რომ „საქართველოში ადრევე დამკვიდრდა, ასე ვთქვათ არალეგალური ტრადიცია არეოპაგიტულ თხზულებათა ავტორად პეტრე იბერიელის მიჩნევისა, მაგრამ მონოფიზიტი, „ერეტიკოსი“ პეტრეს ხსენებას ყველა გაურბოდა დიოფიზიტური ეკლესიის მიერ მისი სასტიკი დევნის გამო“.

იოანე პეტრიწი მიუთითებს, რომ ქართულ ენაზე მანამდეც არსებობდა პროკლეს თხზულების „კავშირნი ღვთისმეტყველებითნი“-ს თარგმანი. ის აგრეთვე ლაპარაკობს იმ პირების შესახებ, რომელსაც ამ თხზულებამ მოუპოვა დიდება სხვაგან კი პეტრიწი ამბობს, რომ პროკლეს წიგნმა დიდება მოუტანა დიონისეს. ეს ძალიან საინტერესოა, რომ XII საუკუნის დასაწყისში პეტრიწმა იცოდა პროკლესთან დიონისეს დამოკიდებულების ამბავი, მაშინ როცა დასავლეთის მეცნიერება ამ დასკვნამდე XIX საუკუნის ბოლოს მივიდა. აქედან, პეტრიწს უნდა სცოდნოდა ფსევდო-დიონისეს საიდუმლოება და მისი მოღვაწეობის თარიღად I კი არა V საუკუნე უნდა მიეჩნია, რადგანაც თავის წიგნს იწყებს პროკლეს ბიოგრაფიით და კარგად იცის როდის მოღვაწეობდა იგი. პეტრიწი არ მოდის ზაქარია რიტორთან წინააღმდეგობაში და დიონისეზე ადრინდელ მოღვაწედ პროკლეს მიიჩნევს. იგი მიდის აბსურდამდე, რადგანაც იცის, რომ პროკლე V საუკუნის მოღვაწე იყო, ასევე იცის, რომ V საუკუნეში არავითარი დიონისე არ ყოფილა და მაინც პროკლე დიონისეზე მალლა დააყენა. ეს იყო პეტრიწისათვის კარგად ნაცნობი ლოგიკური ხერხი, რომელიც ნათელს ხდიდა ფსევდო-დიონისეს საიდუმლოს და თანაც ნათქვამი იყო მთავარი, რომ ამ წიგნმა დიდება მოუტანა თავის ავტორს. „ამრიგად, დიონისეს ადგილზე, რომლის განმმარტებლად მიჩნევის აზრს პეტრიწი უარყოფს, დაყენებულია ადამიანი, რომელმაც მოგვცა ასეთი განმარტება – თარგმანი ქართულ ენაზე. ზაქარია რიტორის თხზულებიდან ჩვენ ვიცნობთ „საოცრად სახელგანთქმულ“ კაცს, რომელიც პროკლეს თანამედროვე იყო და, როგორც ჩანს, პირადად იცნობდა მას. ეს იყო მწერალი, რომლის თხზულებები სადღაც გაქრა. ძნელი არ არის იმის მიხედვრა, რომ ეს კაცი პეტრე იბერი (ქართველი) იყო“.

ეს რაც შეეხებოდა შ. ნუცუბიძეს.

1949 წელს ლ. მელიქსეთ-ბეგმა მსოფლიოს ბიზანტისტებს გააცნო „ფსევდო-დიონისე არეოპაგელის საიდუმლოების“ შინაარსი და თანაც მათ მოუწოდა: „ბიზანტისტების ამოცანაა – გამოეხმაურონ პროფ. შ. ნუცუბიძის მონოგრაფიას და გამოთქვან მოსაზრებანი მის ძირითად დებულებათა მიღება-მიუღებლობასთან დაკავშირებით“.

ამ მოწოდებამ შედეგი გამოიღო და 1952 წელს ბელგიის მეცნიერებათა აკადემიის წევრმა, ბრიუსელის უნივერსიტეტის პროფესორმა ერნესტ ჰონიგმანმა გამოაქვეყნა ნაშრომი: „პეტრე იბერი და ფსევდო-დიონისე არეოპაგელის

თხზულებანი“. მას თავისი შრომის გამოქვეყნების შემდეგ შეუტყვია ნუცუბიძის თეორიის შესახებ ლ. მელიქსეთ-ბეგის რეცენზიიდან.

ჰონიგმანი ნუცუბიძისაგან განსხვავებით ეხება იეროთეოსის საკითხს. აი, რას წერს ს. ენუქიშვილი ჰონიგმანთან დაკავშირებით: „ჰონიგმანმა თავის გამოკვლევაში ძირფესვიანად შეისწავლა იეროთეოსის საკითხი. ფსევდო-არეოპაგიტული წიგნების ავტორი ხშირად ახსენებს იეროთეოსს, რომელსაც ის ეძახის თავის „ღმრთაებრივ მასწავლებელს“, ხელმძღვანელს... სიტყვა „იეროთეოსი“ არის ფსევდო-დიონისეს წიგნების ავტორის მიერ შეთხზული სახელი, ფსევდონიმი, რომელსაც არ იცნობს არც ერთი ხალხის მანამდელი ონომასტიკონი. ეს სახელი ფსევდონიმი იოანე ლაზისა ანუ იოანე ევნუქისა, რომელიც იყო პეტრე იბერიელის აღმზრდელი, იდეური ხელმძღვანელი და მეგზური“.

პროფ. ჰონიგმანმა უდიდესი მასალის შესწავლის შედეგად მიაკვლია საბუთს, რომელიც დოკუმენტურად ამტკიცებს შ. ნუცუბიძის თეზისს პეტრე იბერის ავტორობის შესახებ. იოანე რუფუსის „პეტრე იბერიელის ბიოგრაფიაში“ გარკვევით არის აღნიშნული, რომ იოანე ლაზი გარდაიცვალა 4 ოქტომბერს... ჰონიგმანმა მიაგნო დიდი მნიშვნელობის ფაქტს – რომ სირიულ მარტიროლოგსა და ერთ-ერთ სირიულ კალენდარში, ე.წ. „რაბანა სლიბაში“ (დაახლ. 1300 წ.), 1 დეკემბერი გამოცხადებულია პეტრე იბერიელის გარდაცვალების ზუსტ თარიღად და იქვე მითითებულია, რომ 4 ოქტომბერი არის მოსახსენებელი დღე იეროთეოსისა, რომელიც წოდებულია „დიდი დიონისეს მასწავლებლად“. ამგვარად, ერთი მხრით, იეროთეოსის მოსახსენებელი დღეა 4 ოქტომბერი, რომელიც იოანე ლაზის გარდაცვალების თარიღია, მეორე მხრით, იეროთეოსი დიონისე არეოპაგელის მასწავლებელია, ხოლო იოანე ლაზი პეტრე იბერიელის აღმზრდელი და წინამძღოლია. მაშასადამე, იეროთეოსი არის იოანე ლაზი, ხოლო დიონისე არეოპაგელი პეტრე იბერიელია“.

ჰონიგმანი ყურადღებას ამახვილებს არეოპაგეტული თხზულებების დიალექტზე. იგი წერს, რომ „...არეოპაგეტული შრომები დაწერილია ისეთი „ატიკური“ (ატიკური დიალექტით), რომელიც, უდავოდ, ხელოვნურია, მაგრამ მაინც მოწმობს, რომ ავტორს ყურადღებით შეუსწავლია დიალექტი, რომელიც ჩვენი წელთაღრიცხვის V საუკუნისათვის უკვე დიდი ხნის მკვდარი იყო... მაგრამ ლაზა ამ ეპოქაში მაღალი ელინური კულტურის ერთ-ერთი კერა იყო. იქ „ატიკელობდნენ“ იმდენად, რომ თვით ათენელებიც მოდიოდნენ ხოლმე აქ პლატონის ენის შესასწავლად. მაშასადამე, პეტრე იბერსა და იოანე ევნუქს არ დასჭირდებოდათ ადგილგადანაცვლება იმისათვის, რომ თავიანთი ნაწარმოებები ატიკური ენით დაეწერათ. ლაზის სოფისტები და ფილოსოფოსები მათთვის უსათუოდ ხელმისაწვდომს გახდიდნენ პროკლესა და ყველა დიდი ბერძენი მოაზროვნის თხზულებებს“.

აღსანიშნავია, რომ 1952 წელს, როდესაც გამოქვეყნდა ჰონიგმანის გამოკვლევა პეტრე იბერისა და ფსევდო-დიონისეს იდენტურობის შესახებ, იტალიელმა მკვლევარმა ვირჯილიო კორბომ არქეოლოგიური გათხრების შედეგად აღმოაჩინა ქართული კულტურის უმნიშვნელოვანესი ძეგლები, მათ შორის, პეტრე იბერის მონასტერი იორდანეს უდაბნოში – „ლაზთა მონასტერი“.

ნუცუბიძე-ჰონიგმანის თეორიას დიდი გამოსმაურება ხვდა მსოფლიო მეცნიერებაში. მასზე წერდნენ როგორც უცხოეთში, ისე საქართველოში. დასავლეთის სპეციალური ავტორიტეტული ჟურნალები „ანოუველლე ჩლიო“ და „ყზანტინისცჰე ძეიტსცჰრიფტ“ და მეცნიერები ფ. დელგერი, ე. ივანკა, რ. როკი, კ. კეკელიძე და ა. შ. განიხილავდნენ ნუცუბიძე-ჰონიგმანის თეორიას. ამ ჰიპოთეზას ბევრი მოწინააღმდეგე გამოუჩნდა. საქართველოში პროფესორი კეკელიძე არ ეთანხმებოდა მას და წერდა: „ე. ჰონიგმანის მოსაზრებანი მიზანს ვერ აღწევენ... ისინი რიგ შემთხვევებში ერთმანეთს ეწინააღმდეგებიან... ავტორმა

ვერ მოგვცა ისეთი სურათი პეტრე ქართველისა, რომლიდანაც ჩანდეს, რომ უკანასკნელი შესძლებდა დაეწერა დიონისე არეოპაგელის სახელით ცნობილი თხზულებები. ერთი სიტყვით, საძიებელი საკითხის გარშემო არსებულ ჰიპოთეზებს მიემატა კიდევ ერთი ჰიპოთეზა პროფესორ ე. ჰონიგმანისა, საკითხი კი იმავე ადგილას რჩება, რომელზედაც ის ამდენ ხანს იდგა: „კეკელიძის თვალსაზრისზე იდგა ქართველი მეცნიერი ივ. ლოლაშვილიც, რომელმაც რამდენიმე წიგნი მიუძღვნა ფსევდო-დიონისეს საკითხს. ერთ-ერთი მათგანია „ფსევდო-დიონისესა და პეტრე იბერიელის იდენტურობის პრობლემა ქართულ და ევროპულ მეცნიერებაში“.

ფაქტია, რომ არეოპაგეტური შრომები უდიდესი ღირებულების ნაწარმოებებია (ვისაც არ უნდა ეკუთვნოდეს ისინი). ჩვენი დროის მეცნიერი, ფილოსოფოსი მიხეილ მახარაძე არეოპაგეტიკის მნიშვნელობასთან დაკავშირებით წერს: „ნეოპლატონიზმის „გადარჩენის“ ძირითადი გზა იყო ქრისტიანულ მსოფლმხედველობასთან შეგუება. ნეოპლატონიზმის (და მისი სახით ანტიკური ფილოსოფიური მემკვიდრეობის) ქრისტიანულ მსოფლმხედველობასთან შეგუების ბრწყინვალე ნიმუშს წარმოადგენს ე.წ. არეოპაგეტული მოძღვრება, რომელიც იყო „ქრისტიანობის მისტიკური გადმოცემა ნეოპლატონიზმის ფორმით (ვ. ვინდელბანდი), „ნეოპლატონიზმის ქრისტიანული გადაამუშავება“ (შ. ნუცუბიძე)... არეოპაგეტიკის ფილოსოფიური ნაწილის ანალიზი საფუძველს იძლევა, რომ ეს მოძღვრება შუა საუკუნეების პროგრესულ მსოფლმხედველობად იქნეს მიჩნეული“.

ამრიგად, არეოპაგეტიკის პრობლემას დღესაც არ დაუკარგავს აქტუალობა. როგორც ზემოთ ვთქვით, ეს თხზულებანი ძალიან დიდი მნიშვნელობისაა, როგორც ფილოსოფიური, ისე თეოლოგიური თვალსაზრისით. მათში ისეთი საკითხებია განხილული: პირველსაწყისის, სიკეთისა და ბოროტების, ამქვეყნიურისა და ღმრთაებრივის მიმართების და ა. შ., რომლებიც მარადიული ძიების საქმეა და ჯერ კიდევ არ არის გადაჭრილი მეცნიერებასა და ფილოსოფიაში (თუმცა, საეჭვოა, რომ ისინი თეოლოგიის დაუხმარებლად საერთოდ ექვემდებარებოდნენ მეცნიერული გზით გადაჭრას). აქედან გამომდინარე, არეოპაგეტული თხზულებანი კიდევ მრავალგზის შესწავლას მოითხოვს.

როგორც ზემოთ დავინახეთ, არეოპაგეტული კრებული თავისი დროის უდიდეს სენსაციას წარმოადგენდა და მან დიდი გავლენა მოახდინა შემდგომდროინდელ ფილოსოფიურ და თეოლოგიურ აზროვნებაზე, ასევე, ნუცუბიძე-ჰონიგმანის თეორია თავისი დროის დიდი სენსაცია იყო და მას შემდეგ ვინც არ უნდა შეხებოდა და შემდგომშიც ვინც არ უნდა შეეხოს არეოპაგეტიკის საკითხს, გვერდს ვერ აუვლის პეტრე იბერიის სახელს.